

NORSKE ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag fra Bergen kommune

NR.
534
2021

Åpen plan- og designkonkurranse for
«INDRE LAKSEVÅG»

Norske arkitekters
landsforbund

KORT OM KONKURRANSEN

Bydelen Laksevåg ligger vest for den historiske bykjernen i Bergen og Puddefjorden, og omfatter det historiske kommunesenteret fra den gang bydelen var egen kommune. Bebyggelsen her strekker seg i et belte mellom sjøen og langs foten av Løvestakken og Damsgårdsfjellet, og ligger i naturskjønne omgivelser mellom skogkledde fjell og fjorden. Indre Laksevåg har stort mangfold både i bebyggelse, kultur og befolkning. Verftsindustrien har de siste 200 årene lagt premissene for stedsutviklingen, og sjøfronten bærer preg av strukturer fra en rik industrihistorie. Fram til Puddefjordsbroen ble bygget i 1956, gikk det personferge mellom Bergen og Laksevåg. Puddefjordsbroen og senere gang- og sykkelbroen "Småpudden" har forbedret forbindelsen mellom bydelen og Bergen sentrum.

Området rommer flere tema som kjennetegner byer og byområder i en omstillingsfase: fra arealkrevende industri, lager og logistikk, til arealintensiv næring, kultur og konsum, bolig og rekreasjon. Hvordan ivaretar man historiske spor, eksisterende bygningsmasse og stedsidentitet? Hvordan sikres mangfold blant fremtidige beboere og brukere? Hva slags nye roller kan defineres for tidligere industrielle nabolag som både gir ny mening lokalt - og som et tilskudd til byen som helhet? Innebarer utfasing av eksisterende produksjon muligheter for nye, byintegreerte produksjonsformer?

I denne konkurransen spør vi om forslag til et helhetlig byplangrep for Indre Laksevåg som både er visjonært, stedsspesifikt og gjennomførbart. Vi ønsker forslag til utforming av områdets bebyggelse og offentlige rom. Innspill til arealbruk, attraksjoner og programmering som gjør området attraktivt. Forslag til koblinger mot de omkringliggende nabolagene. Det er også viktig å få belyst hvordan den tidligere lukkede kaifronten både kan bli tilgjengelig som kaipromenade og aktivisere og bringe publikum i kontakt med vannet. Vi ønsker illustrert løsninger som viser potensialet ved nye programmer i gamle bygg og prinsipper for fysisk transformasjon, addisjon og gjenbruk av de historiske industribyggene.

Konkurransområdet ligger nært sentrum og det er ønskelig å se forslag hvor fortetting bidrar til en kompakt, flerfunksjonell bydel som ledd i en overordnet arealstrategi for en konsentrert og klimariktig byutvikling. Området har i dag få publikumstilbud, liten gjennomstrømning og aktivitet i gater og uterom. Utforming av by- og gaterom, forbindelser, oppholds- og aktivitetssoner er viktig å vise løsninger for, slik at byrommene oppleves som tryggere og mer attraktive enn i dag.

Dette er en idé-konkurranse uten etterfølgende oppdrag. I etterkant av konkurransen vil Bergen kommune fortsette arbeidet med områdeplan for Indre Laksevåg, med utgangspunkt i ideer og løsninger som kommer fram gjennom konkurransen og i diskusjoner i jurymøtene. Utarbeidelse av planen vil være en kommunal oppgave, men det er rom for å gi vinnerne tilleggsoppdrag som kan belyse og utvikle sider av forslagene.

RANGERING

DELT 1. PREMIE KONKURRANSENS VINNERE

1. premie: 600 000 NOK

Motto: "LAX"

LondonOn (Haptic Architects, Gort Scott, Morris and Company, Turner Works), Vill, Elliott Wood, Urban Systems Design
London / Oslo

1. premie: 600 000 NOK

Motto: "EN LEVENDE BYDEL"

OS arkitekter
København

INNkjøp

Innkjøp 100 000 NOK

Motto: "TILBAKE TIL FREMTIDEN"

NSW Arkitektur, Oslo / Hamar

Innkjøp 100 000 NOK

Motto: "LIVET VED VANDET"

Gründl Haahr Arkitekter
København

Innkjøp 50 000 NOK

Motto: "MELLOM ROMMENE"

Oppopp AS / KAP
Oslo / Stavanger

Innkjøp 50 000 NOK

Motto: "BERGEN PULS"

Henning Larsen, Rambøll, Prolog
København / Bergen / Amsterdam

HEDERLIG OMTALE

Motto: "PUDDEN"

Urban Think Tank Design, MAD, 3RW,
Okra, Nomad
Oslo / Bergen / Utrecht

JURY

JURY

De innleverte utkastene er bedømt av en jury med følgende sammensetning:

Aslaug Aalen

Juryens sjef / avdelingssjef ved
Byplanavdelingen, Bergen kommune

Ingunn Renolen

Byplanlegger ved Byplanavdelingen,
Bergen kommune

Celine Blank

Arkitekt ved Byarkitekten,
Bergen kommune

Rigmor Huus

Antikvar ved byarkitekten,
Bergen kommune

Sara Waagen

Landskapsarkitekt ved Bymiljøetaten,
Bergen kommune

Vidar Totland

Senior Project Director ved Invest in
Bergen, Vestland fylkeskommune

Gaute Bårøy

Representant fra områdesatsing
Laksevåg / Byplanlegger v. Astab

Alv Skogstad Aamo

Sivilarkitekt MNAL, Fagleder urbanisme,
Gottlieb Paludan Architects
oppnevnt arkitekt MNAL fra Norske
arkitekters landsforbund (NAL)

Gisle Nataas

Arkitekt MNAL, Norske arkitekters
landsforbund, juryens sekretær

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på
oppdrag av Bergen kommune

BERGEN
KOMMUNE

Norske arkitekters
landsforbund

GJENNOMFØRING AV KONKURRANSEN

Konkurransen ble kunngjort og gjennomført som en åpen plan- og designkonkurranse. Bergen kommune var konkurransens oppdragsgiver.

Kunngjøring overfor det norske og europeiske marked ble foretatt gjennom Doffin-systemet 8.1.2021, og TED og Norske arkitekters landsforbund (NAL) sin hjemmeside 11.01.2021. Frist for spørsmål til konkurranseprogrammet var satt til 21.03.2021. Innleveringsfristen var satt til 14.04.2021 kl 12.00. 32 godkjente konkurranseutkast ble levert inn. Utkastene og navnekonvoluttene ble levert via Mercell til konkurransefunksjonær som var Odin Prosjekt AS. Mottak av utkast og navnekonvolutter ble håndtert av konkurransefunksjonær slik at anonymiteten til konkurransedeltakerne ble ivarettatt gjennom hele juryeringperioden.

Av 32 utkast, ble 32 utkast godkjent av juryen for videre juryering. Konkurransesutkastene ble vurdert av en kompetent og bredt sammensatt fagjury og anonymitetsprinsippet har konsekvent blitt ivarettatt.

Jurymøtene ble gjennomført fysisk. Juryen gjennomførte også to befaringer av tomten i juryeringen. Juryen gjennomførte 6 jurymøter: 19-20.04.2021, 29-30.04.2021, 06-07.05.2021.

Juryens mandat har vært å kåre konkurransens vinner og rangere øvrige utkast gjennom premiering, innkjøp eller hedrende omtale. Juryen hadde til disposisjon et samlet beløp på NOK 1.500.000 og har fordelt beløpet etter eget skjønn på følgende måte: De to vinnerutkastene ble hver tildelt NOK 600.000. To utkast ble innkjøpt for NOK 100.000, to utkast ble innkjøpt for NOK 50.000 og et utkast fikk hedrende omtale. Ved åpning av navnekonvoluttene viste det seg at vinnerutkastet, premierte og prosjekter med hedrende omtale var levert inn av arkitekter med adresser i Norge, Danmark og Storbritannia.

Vinneren av konkurransen og øvrig premierte ble offentliggjort under et arrangement i Bergen 06.06.2021.

EVALUERINGSKRITERIER

Løsningsforslaget vil bli evaluert etter en helhetsvurdering basert på følgende bedømmelseskriterier i uprioritert rekkefølge:

1. Helhetlig byplangrep

- Måloppnåelse i forhold til oppgavebeskrivelsens punkt A-D
- Visjon for aktiviteter, bruk og utforming av området
- Samlet disponering av ny og eksisterende bebyggelse
- Helhetlig arkitektonisk uttrykk
- Bruke eksisterende kvaliteter som ressurser for området
- Attraktivt ankomstpunkt til Laksevåg
- Utforming som underbygger et godt og inkluderende bymiljø for alle
- Attraktive og funksjonelle offentlige rom
- Helhetlig logistikk, adkomstforhold og tilgjengelighet
- Gode koblinger til omkringliggende områder
- Utforming av bygningsmasse i forhold til sol, utsikt, terreng og støy

2. Gjennomførbarhet

- Arealeffektive løsninger som gir kompakt byutvikling, men samtidig ivaretar områdets særpreg og fremmer gode bo- og levemiljø - Gjennomførbarhet innenfor økonomisk forsvarlige rammer
- Fleksibilitet og mulighet for trinnvis utvikling
- Midlertidige eller tidligfase tiltak som underbygger visjonen
- Mulighet til å kunne lett oppnå krav innen universell utforming, branntilkomst, teknisk infrastruktur mm. Dette er detaljer som ikke løses i konkurransen, men må kunne løses i videre planarbeid.

3. Miljø og klima

- Bærekraftig og miljøvennlig bydel
- Klimatilpasning
- Håndtering av overvann og havnivåstigning - Miljøvennlige og robuste løsninger

Fra konkurranseunderlaget.

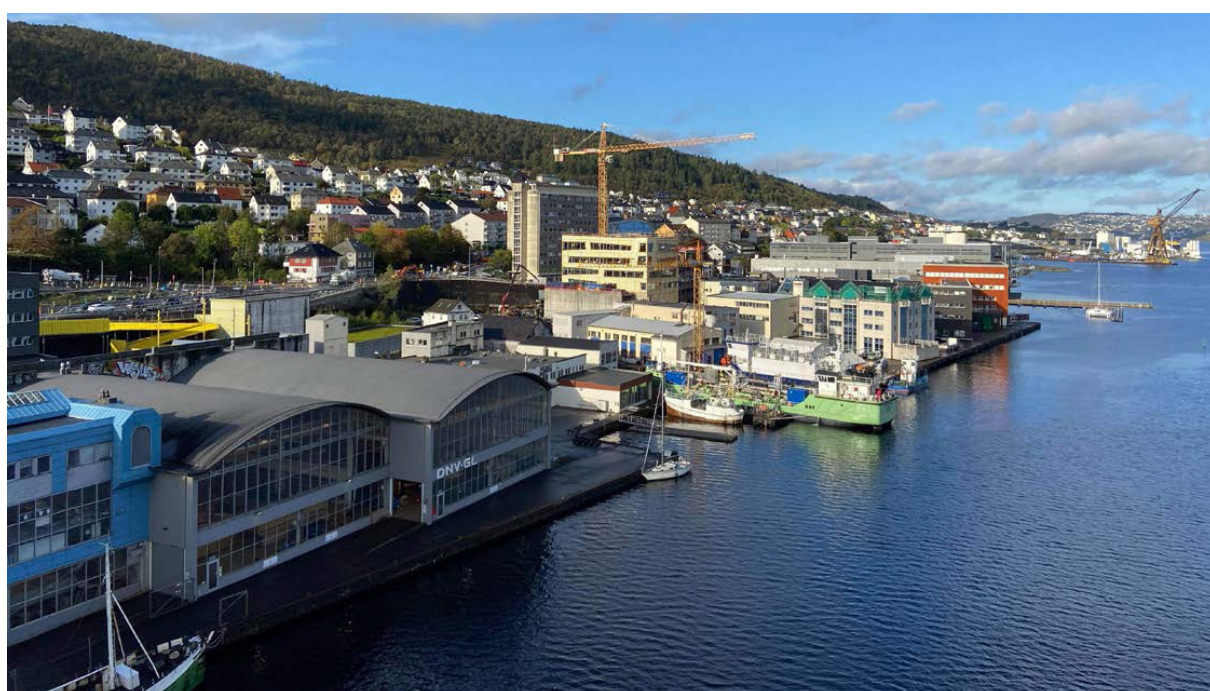

Foto fra konkurranseunderlaget.

JURYENS GENERELLE KRITIKK

Bergen kommune har gjennomført en åpen plan- og designkonkurranse om utviklingen av Indre Laksevåg. Laksevåg ligger vest for den historiske bykjernen i Bergen og Puddefjorden. Bydelen strekker seg langs foten av Løvestakken og Damsgårdsfjellet, og ligger i naturskjønne omgivelser mellom skogkledd fjell og fjorden.

Juryen mener at summen av de innkomne bidragene viser stor kreativitet og variasjon i mulige løsninger, der de beste fremstår som realistiske og troverdige. Samlet mener juryen at de ulike bidragene har mange fellestrekk, men også ulikheter.

De fleste har:

- Vurdert Skjønndalallmenningen som et viktig byrom - og åpning av Munsterbekken som et sentralt element
- Foreslått at området under broen åpnes for aktiviteter
- Foreslått at store deler av eksisterende bebyggelse forutsettes inkludert i en framtidig utvikling

Det fremtredende som skiller de fra hverandre er:

- Plassering av en framtidig ny gang- og sykkelbro over Puddefjorden og hvordan landingspunktet møter den videre byromsstrukturen med gangforbindelser, gater og plasser
- Hvordan høydeforskjellen mellom Damsgårdsveien og Michael Krohns gate håndteres
- Programmering av området: lokalisering av næring og boliger - og type boliger
- Omfang og plassering av nye bygg
- Arkitektonisk uttrykk i ny bebyggelse
- Grad av aktivisering og behandling av sjøkanten og møtet med Puddefjorden

Foto fra konkurranseunderlaget.

SKJØNDALALLMENNINGEN

De beste forslagene har vist hvordan en generøs bredde på allmenningen kan gi et attraktivt uterom omkring Damsgårdstuene og slippen, samtidig som en viss bredde gir muligheter til å forsere terrengspranget noe mindre anstrengt enn dagens trappeløsning.

Forslagene har i stor grad beholdt eksisterende bebyggelse omkring den nedre delen av denne allmenningen. Flere av forslagene viser at bebyggelsen kan egne seg for ny bruk og danne gode vegger og fasader til byrommene langs kaifronten og omkring slippen.

Selve slippen – selv uten vognen med båtstøttene – har de fleste vist som et element det er naturlig å bevare for å gi publikum en enkel kontakt med vannflaten for ulike vannaktiviteter, skape en form for abstrakt ”bystrand” og ikke minst bevare et konkret element fra verftshistorien i området.

Juryen vurderer videre drift av slippen som vanskelig da ønsket om offentlig tilgjengelighet og byliv i området, vil være i konflikt med sikkerhet og drift for et verft. Det er generelt vanskelig å forsvare service- og industrivirksomhet med behov for store arealer, krevende logistikk i et område som fremtidig vil knyttes tett opp mot sentrum gjennom Dokken-utbyggingen og nye broforbindelser.

Juryen deler entusiasmen for Skjøndalallmenningen som det sentrale byrommet for å skape et tydelig hjerte i området, og manifestere en ny identitet knyttet til møtet mellom grøntstruktur, vann og bygningshistoriske kvaliteter. Dette vil bidra til å synliggjøre Indre Laksevåg som inngangsport både til konkurranseområdet og til resten av Laksevåg fra Bergen sentrum og søndre bydel der den gamle kommunegrensen gikk. At det allerede eksisterer et vakkert bygg med lang historie som serveringssted i allmenningen, bør være en god start på utvikling av en sone hvor varierte byrom, parkelementer, matservering og kulturvirksomhet spiller sammen og etablerer en destinasjon med attraksjonskraft utover Laksevåg. Vi tror området vil kunne utgjøre et særegent og interessant nabolag i fremtiden som kan forsvare etablering av publikumsrettede tilbud, men selv med byvekst og bedret konduktivitet, er det viktig å samle og konsentrere programmene som skal generere byliv til tydelige og lett identifiserbare soner.

LIVET UNDER BROEN – “UNDER THE BOARDWALK”

Lave, skyggefulle soner under broer og passasjer er attraktive for noen aktiviteter, men oppfattes av de fleste som utrygge og lite attraktive. Puddefjordsbroen gir i dag den samme følelse av et areal litt utenfor byen og sivilisasjonen. Området er overlatt til tilfeldigheter, og fremstår som restareal som brukes til parkering, lager og tekniske installasjoner. Det er slik sett mer bruken av området og mangelen på ivaretagelse, investeringer og bearbeiding som gir en lurvete og dyster overgang til området. Selve utformingen har kvaliteter.

Betongkonstruksjonen er i seg selv fascinerende og storslagen gjennom dimensjon og form, med elegante betongbuer og romdannende søyler. Flere av forslagsstillerne har påpekt at området kan forbedres ved hjelp av relativt enkle midler: rydde opp og fjerne elementer fra dagens situasjon, bearbeide bakkenivået med variert materialitet og topografi som inviterer til ulike aktiviteter og bruk, funksjonell og dekorativ belysning, og skape en tydelig sammenheng i sidearealene mot ”Treet” og Baker Brun.

Juryen mener områdets forbindelse mot Damsgårdssundet og Solheimsviken lenger inne i Puddefjorden – med mange boliger og arbeidsplasser – er særdeles viktig. Damsgårdsveien danner en ryggrad i området, og dens kontinuitet og attraktivitet som gang- og sykkelforbindelse må styrkes ved at området under broen bearbeides. Vi mener det bør vurderes tiltak som raskt kan endre stemning og omdømme. En “akupunktur-inngrep” som raskt og tydelig gir endring og danner ringvirkninger. Målet er primært å skape et multifunksjonelt byrom hvor belysning, beplantning og installasjoner stimulerer til aktivitet og opphold i hverdagen. I tillegg bør det utforskes om området under broen, hvor terrenget stiger opp mot Michael Krohns gate og den frie høyden går mot null, bør anvendes til et byggeformål, gjerne i samspill med byrommet som etableres.

Bedret omdømme og gode vilkår for hverdagslivet er viktigst, men til fest og events kan det spesielle byrommet mellom søyler og under brohimlingen også ha kvaliteter som bør undersøkes. Broen har trolig både styrke og åpenhet til å kunne bære og inkorporere en ”lillebro” på et nivå mellom havoverflate og kjørebane. Det kan gi en umiddelbar boost i tilgjengelighet til området og være et tiltak som utløser interesse og midler til å omskape arealet under brohodet.

TILGJENGELIGHET

”Havet bandt sammen” het det på Vestlandet, men i dag representerer sjøen og Puddefjorden en barriere, i likhet med terrengspranget opp mot sørvest. For at dette området reelt skal bli en utvidet del av Bergen sentrum (jf målet i kommuneplanens samfunnsdel) må nabolaget kobles bedre til omgivelsene. I forslagene er det vist en rekke ulike løsninger på ny gang- og sykkelbro, eventuelt kombinert med bybanebro.

Juryen ser at de løsningene som har valgt et lavt spenn med direkte kobling mot nye byrom og kaipromenade på begge sider, fremstår logisk og riktig når vitalisering og byutvikling på kai-/havnenivået er målet på begge sider av sundet. Det kan medføre behov for bevegelige sluser, tilsvarende Småpudden. Langstrakte rampeføringer eller brofester oppe ved Michael Krohns gate bør unngås. Vi mener understrekningen av områdets hjerte, slippen og Skjøndal-allmenningen, tilsier at dette bør være riktig lokalisering av gang- og sykkelbro. Bybanebro ligger et stykke inn i fremtiden, trasevalget har mange utenforliggende forutsetninger og vil trolig ikke direkte berøre konkurranseområdet. ”Straksløsning” med nedhengt bro, i kombinasjon med å oppruste området under broen, har potensiale for å ”kick-starte” utviklingen og bli et nytt og spennende sted i byen.

Topografien vanskeliggjør forbindelser mot sørvest, men gode trappeforbindelser og kombinasjoner av diagonale forbindelser integrert i ny bebyggelse nord for MO-senteret er viktig tiltak for å koble området mot boligområdene i sør.

Den mest tilgjengelig og raskest realiserbare løsningen ligger, etter juryens mening, i opprusting og styrking av Damsgårdsveien som det viktigste byrommet og forbindelsen i området. Mange av forslagene viser gode løsninger hvor et tradisjonelt gatesnitt videreføres fra den sørøstre delen av veien. Når parkerte biler ryddes vekk, fasadene pusses opp og ny aktivitet rettes mot gaten, vil gatens iboende romlige og visuelle kvaliteter komme til sin rett og bli et viktig identitetsgivende element for bydelen.

“ET HELHETLIG GREP”

“Et helhetlig grep” er tolket ganske ulikt av deltakerne. Flere går for en rendyrking av programmer og innhold – f.eks. transformasjon til et stort naturlandskap og naturaktig strandsone, eller en boliglandsby på terreng og tak, eller skaper sammenheng og helhet gjennom å dyrke fellestrekk i utforming mellom ny og eksisterende bebyggelse. Juryen mener at de beste forslagene har latt de eksisterende bygningene bli inspirasjon for nye former, samtidig som ambisjonene om bevare historiske bygninger har ledet til programmering og innholds-ideer som kan utnytte arealene og de romlige kvalitetene denne bygningsmassen byr på.

Dessverre er det få som ser utenfor konkurranseområdet for å finne et svar på hva området skal være i fremtiden. Gjennom prosessen er det blitt klart for juryen at svaret på Laksevågs fremtid i stor grad må defineres ut i fra en forståelse for byen som helhet, med utviklingstrekk og behov etter retningen som sentrale deler av Bergen utvikler seg i. Juryen mener områdets største aktivum ligger i å kunne bli et nabolag hvor nyere tids industrielle kulturminner synliggjøres med sine arkitektoniske kvaliteter og potensial for å huse publikumsrettede program. Skal det være en realistisk strategi, må dette området vurderes som et supplement, en type sosial- og kulturell infrastruktur, for de tette bolig- og kontorområdene som er bygget / bygges innover i Puddefjorden/ Damsgårdssundet og Dokken.

En by bestående av flere “landsbyer”, av ulike nabolag, er storbyenes forse. Det gir en fattbar skala, en ti-minutters by, innenfor den regionale urbane agglomerasjonen. Det gir variasjon og opplevelser for bybrukeren, enten det en beboer, arbeidstaker eller tilreisende. Det beste Indre Laksevåg kan gjøre for Bergen, er å ikke bli en generisk og stereotyp “Laksevåg Brygge” hvor historie og identitet drukner i produksjonsvennlig og motepreget byggeri. Stedets identitet må bevares gjennom det rustikke, røffe og maritime fra den industrielle epoken, i fruktbar kontrast til kreativ og vakker kontemporær arkitektur. Denne ambisjonen bør gjenspeiles i en flerfunksjonell arealbruk hvor boliginnslaget skaper aktivitet over døgnet, og der økonomi fra transformasjon og kultur og næring kan utnytte bevarte industribygg.

I en planprosess må derfor oppmerksomheten rettes både mot bevaring av viktige bygg og strukturer, balanse mellom høy tetthet, intensitet og tilstrekkelig offentlig rom, samtidig som planen inneholder føringer og ambisjoner også for den arkitektoniske kvalitet.

JURYENS AVGJØRELSE OG ANBEFALING

Etter en samlet vurdering finner juryen at konkurranseutkastene "LaX" og "En levende bydel" er de konkurranseutkast som har besvart konkurranseoppgaven på den beste måten, sett både ut fra juryens generelle og individuelle vurdering.

Følgende punkter vil juryen fremheve med "LaX" og "En levende bydel" som har vært avgjørende for at forslagene ble utpekt som vinnerprosjekt:

Prosjektet "LaX" kåres som vinner på grunn av den grundige undersøkelsen av stedets kvaliteter, som danner utgangspunktet for den videre utviklingen av forslaget, samtidig som nye kvaliteter er tilført. Forslaget viser en god arkitektonisk behandling av eksisterende og nye bygg, med spesiell stor innlevelse og kreativitet i behandlingen av kaipromenaden, bro-området og slippen.

Prosjektet "En levende bydel" viser best hvordan Indre Laksevåg kan transformeres til en kompakt flerfunksjonell urban bydel med historisk forankring i bygningsform, offentlig rom og grøntstruktur. Det er vist en tydelig oppdeling mellom de bevarte næringsbyggene og større utbyggingsområder for bolig, med mindre in-fill tomter. Boligfeltene er konkurransens beste, og viser en typologi og et bebyggelsesmønster med overbevisende bokvaliteter, som også kan videreutvikles.

Dette skriver Bergen kommune om videre oppdrag til vinnerne:

Denne konkurransen er en idékonkurranse. Det innebærer at Bergen kommune som innbyder ikke kan love noe etterfølgende oppdrag etter konkurransen. Oppdragsgiver forbeholder seg likevel retten til å tildele vinnerteamet videreføring av oppdrag på inntil kr 400 000 i forbindelse med arbeidet med områdeplanen for Indre Laksevåg, for eksempel utarbeidelse av foreslåtte løsninger eller sammenfatting av ideer fra de ulike forslagene.

Begge utkastene spiller inn gode ideer, strategier og konkrete løsninger som Bergen kommune vil ha stor nytte av i sitt videre arbeid med å utvikle og konkretisere områdeplanen for Indre Laksevåg. Juryen har valgt å kåre begge utkastene, "LaX" og "En levende bydel", til vinnere i konkurransen og oppfordrer Bergen kommune til å engasjere begge teamene i etterkant av konkurransen for å videreutvikle og belyse sider av sine konkurranseutkastet som juryen mener det er nyttig å få vinnerteamene sine innspill til.

Juryen vurderer følgende temaer og oppgaver som interessant å få utredet og belyst i et et engasjement av vinnerteamene:

Os arkitekter med "En levende bydel" er en av to vinnere i konkurransen.

LAX

Forslagets hovedstrategi - “bevar, gjenbruk, revitaliser, forsterk” - mener juryen prosjektet demonstrerer riktig og har et stort potensial for å lykkes i å skape en ny, urban del av Laksevåg med respekt for historiens betydning og de konkrete ressursene bygningsmassen representerer. Næringsvirksomhet og kulturaktiviteter er åpenbart godt egnede programmer, men et større innslag av boliger vil kunne bidra med større økonomisk inntjening, finansiere transformasjonskostnader og gi et mer flerfunksjonelt byområde. Det vil være interessant å få vurdert om forslaget kan romme ulike former for boligtypologier, innenfor den etablerte strukturen og bevarings-/transformasjonskonseptet. Det kan i en slik sammenheng vurderes å innpasse boliger integrert i feks “Det kreative kvartal”, som gis en utforming med mer skjermede uteområder.

Forslagets flerbruksideer til slippen og byrommet opp til Damsgårdstuene er et godt anslag til å skape et nytt hjerte i området. Juryen tror en videreføring av publikumsrettede funksjoner i dette området bør illustreres videre ved å etablere gangbro til Dokken i aksen og redusere merkantil bruk av slippen.

- Belyse boliginnslag i «det kreative kvartal» og i skråningen mellom MO-senteret og Damsgårdstuene. Vurderer boligkvalitet i forhold til KPAs bestemmelser om uteoppholdsareal, herunder sol og kobling til bakkeplan. Gode nabolag i kombinasjon med næring og i nærhet til MO-senteret. Vise kobling mellom gangbro fra Dokken med LaX-torget og kaipromenaden, som et alternativ til gangbro under Puddefjordsbroen.

EN LEVENDE BYDEL

Prosjektet har et stort boliginnslag som er illustrert med troverdig typologi og uterom. Juryen ser det som svært viktig at boliger i området får høy attraktivitet og at det skapes gode bomiljøer gjennom samspill mellom boliger, gårdsrom og byrom. Dette er det interessant å få ytterligere belyst, spesielt i skrenten mellom Damsgårdsveien og Michael Krohns gate hvor hensynet til eksisterende virksomhet (MO-senteret), mulighetene for UU-utforming og kvalitetskrav i kommuneplanens arealdel er viktige temaer. Punkthus integrert i en tett, bymessig sammenheng, som vist nord for slippen, kan spille sammen med byrommene, men juryen ønsker samspillet og arealbruk ved brohodet belyst nærmere. Plassens karakter, orientering, sol, aktiviteter og ganglinjer kan utvikles.

Prosjektet har et godt grep på helheten i området og viser gode beskrivelse av utforming og bruk på de ulike delområdene, men det er ønskelig med noe mer illustrasjon og beskrivelse av området under broen. Spesielt området nord for brofestet, forholdet mellom bebyggelse - førsteetasjene - og uterom, samt kontakten til sjøen er det interessant å se utviklet og illustrert videre.

- Området nord for brofestet og forholdet mellom bebyggelse og kontakten til sjøen optimaliseres.
- Gjennomførbarhet og boligkvalitet for boligene i skrenten og en vurdering av dette opp mot kvalitetskravene i KPA. Kan gårdsrommene vinkles for å inkorporere UU i skråforbindelsen og kan grensesnittet mellom MO-senteret og boligene rundt gis en god utforming
- Belyse samspillet og arealbruk ved brohodet nærmere. Plassens karakter, orientering, sol, aktiviteter og ganglinjer kan utvikles.

Os arkitekter med "En levende bydel" er en av to vinnere i konkurransen.

JURYENS UNDERSKRIFTER

Juni 2021

Aslaug Aalen

Juryens sjef / avdelingssjef
ved Byplanavdelingen, Bergen
kommune

Ingunn Renolen

Byplanlegger ved Byplanavdelingen,
Bergen kommune

Celine Blank

Arkitekt ved Byarkitekten,
Bergen kommune

Rigmor Huus

Antikvar ved byarkitekten,
Bergen kommune

Sara Waagen

Landskapsarkitekt ved Bymiljøetaten,
Bergen kommune

Vidar Totland

Senior Project Director ved Invest in
Bergen, Vestland fylkeskommune

Gaute Bårøy

Representant fra områdesatsing
Laksevåg / Byplanlegger v. Astab

Alv Skogstad Aamo

Sivilarkitekt MNAL, Fagleder urbanisme,
Gottlieb Paludan Architects
oppnevnt arkitekt MNAL fra Norske
arkitekters landsforbund (NAL)

Gisle Nataas

Arkitekt MNAL, Norske arkitekters
landsforbund, juryens sekretær

En av konkurransens to vinnere, «LaX», av LondonOn.

«LAX»

1. PREMIE

KONKURRANSENS VINNER (DELT) 600 000 NOK

LONDONON

HAPTIC ARCHITECTS, OSLO / LONDON

Scott Doig, arkitekt
Lars Ringdal, arkitekt
Sherief Al Rifai, arkitekt

GORT SCOTT, LONDON

Tim Michel, arkitekt

MORRIS AND COMPANY, LONDON

Luke Matone, arkitekt

TURNER WORKS, LONDON

Simon Cadle, arkitekt

SAMARBEIDSPARTNERE

VILL, BERGEN

Fredrik Barth, arkitekt
Paul la Tourelle, arkitekt

ELLIOTT WOOD, LONDON

Andreas Papadogiannakis, rådgiver byggtknikk
Mark Goodbrand, rådgiver byggtknikk

URBAN SYSTEMS DESIGN, LONDON

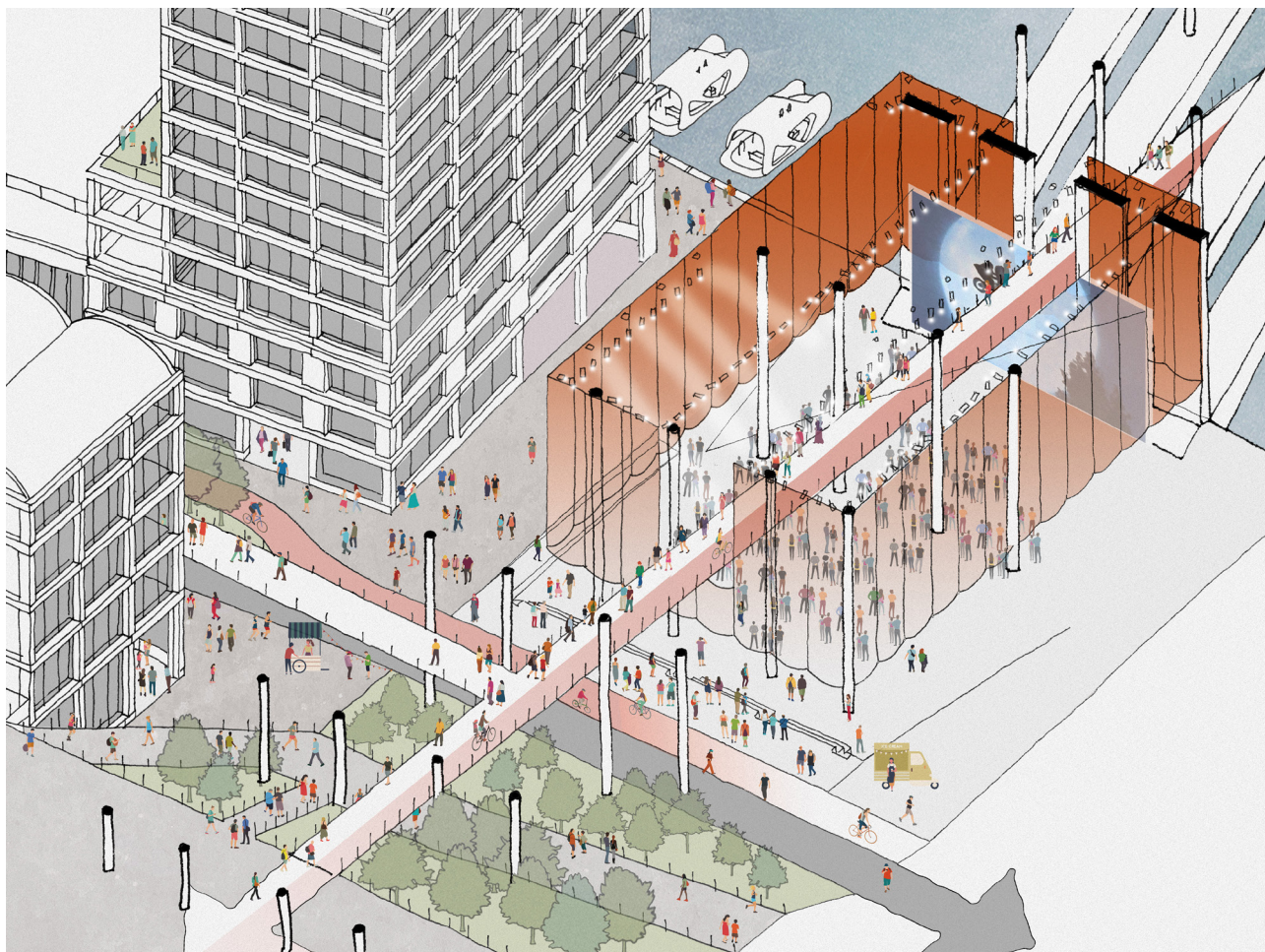
Klaus Bode, rådgiver klima
Shikha Bhardwaj, rådgiver klima

LaX er kåret som en av to vinnerne i konkurransen. Prosjektet er godt gjennomarbeidet, forfatterne har analysert og beskrevet konkurranseområdets utfordringer og muligheter på en overbevisende måte. Mange forslag beskriver mål om gjenbruk, men i LaX har forfatterne gått systematisk og detaljert til verks med å beskrive potensialet for gjenbruk og addisjoner i de forskjellige byggene. Juryen er imponert over et grundig gjennomarbeidet prosjekt hvor forfatter har gått inn i alle deler av prosjektet. Grundigheten gjør det lett for Bergen kommune å bruke ideene konstruktivt videre i sitt planarbeid. Prosjektet LaX kåres som vinner på grunn av den grundige undersøkelsen av stedets kvaliteter, som danner utgangspunktet for den videre utviklingen av forslaget, samtidig som nye kvaliteter er tilført. Forslaget viser en god arkitektonisk behandling av eksisterende og nye bygg, med

spesiell stor innlevelse og kreativitet i behandlingen av kaipromenaden, bro-området og slippen.

Bærekraftsbegrepet i utkastet defineres oftest i relasjon til både miljø, sosiale forhold og økonomi. LaX beskriver en tredelt ambisjon for utvikling av stedet: det skal bli en mobilitetshub, en musikk- og kulturhub og en industriell hub. Det er en tydelig vektlegging på videreføring av sentrale egenskaper ved området i dag, knyttet til den industrielle og maritime karakteren, samt tilgangen på rimelige og røffe lokaler. De ønsker å videreføre dagens muligheter inn i en ny versjon av området, framfor en full transformasjon hvor resultatet kunne blitt et boligdominert, velfrisert og gentrifisert sjøfrontområde. Det ville, med LaX sine ord, «være å rive hjertet ut av Laksevåg og erstatte det med et fremmed organ». LaX gir en god beskrivelse av

forutsetningene for å både skape et mer aktivt nabolag som er integrert med Bergen sentrum, samtidig som en særegen identitet utvikles.

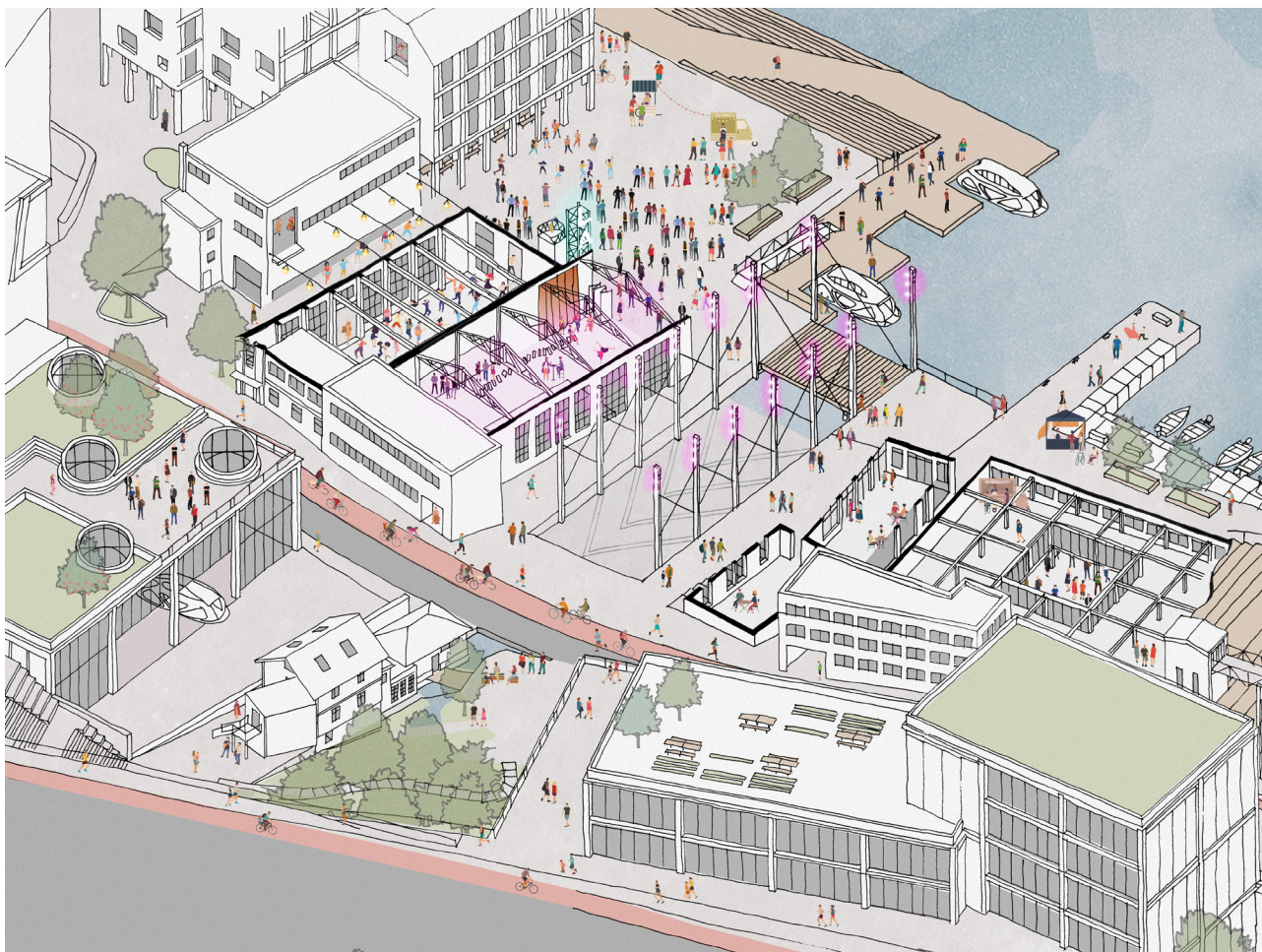
I beskrivelsene av mulige retninger for en næringsklynge, fremstår forslaget fra LaX som realistisk og godt fundert i kunnskap om stedet og byen. Det skisseres en videreføring av musikk- og kulturaktiviteter basert på rimelige lokaler, en satsing på matkultur og -produksjon, samt en videre satsing på ny maritim virksomhet, bl.a. knyttet til en foreslått satsing på lokal el-ferge-/taxidrift.

De aller fleste konkurranseforslagene har i større eller mindre grad hatt som ambisjon å bevare, gjenbruke og bygge videre på eksisterende bygningsstruktur. LaX er samtidig ganske alene om å kombinere dette målet med en svært grundig, godt illustrert og beskrevet, gjennomgang av eksisterende bygningsmasse og dens potensial for gjenbruk og addisjoner, bygg for bygg. Ettersom det ikke satses på boligbygging i større grad, kan de fleste eksisterende byggene få videre liv til nye næringsformål. Påbygg- og transformasjonsprosjektene som foreslås, er interessante

fordi formvalget bidrar til å skape en særegen identitet for addisjonen - samtidig som buetakene har en tydelig referanse til eksisterende industribygg.

Prosjektet viser godt romlig samspill mellom bygningsmasse og offentlige rom. Både kaipromenaden og Damsgårdsveien har varierte og opplevelsrike forløp. Spesielt er havnefronten fint behandlet i en variasjon mellom eksisterende kaifront og nedtrapping til vannflaten for rekreasjon og vannkontakt. Tverraksen ved slippen er tydelig framhevet med gjenbruk av slippen og et bredt grøntdrag øst for Damsgårdssstuene. Illustrasjonsplanen viser stor innlevelse og forståelse for skala med dimensjoner og variasjon i aktiviteter som er troverdige og interessante. Spesielt er det i det «kreative kvarter» vist en fin kombinasjon mellom addisjoner av studier på taket av eksisterende kontorbygg, in-fill med ny næringsbebyggelse og «ny drakt» på eksisterende kontorbygg. Samlet dannes en fin helhet både i uterom, trapper, vegetasjon og formuttrykk på byggene.

I det overordnede grepet har ønsket om god tilgjengelighet fra sentrum og Dokken ledet til forslag om to broforbindelser:

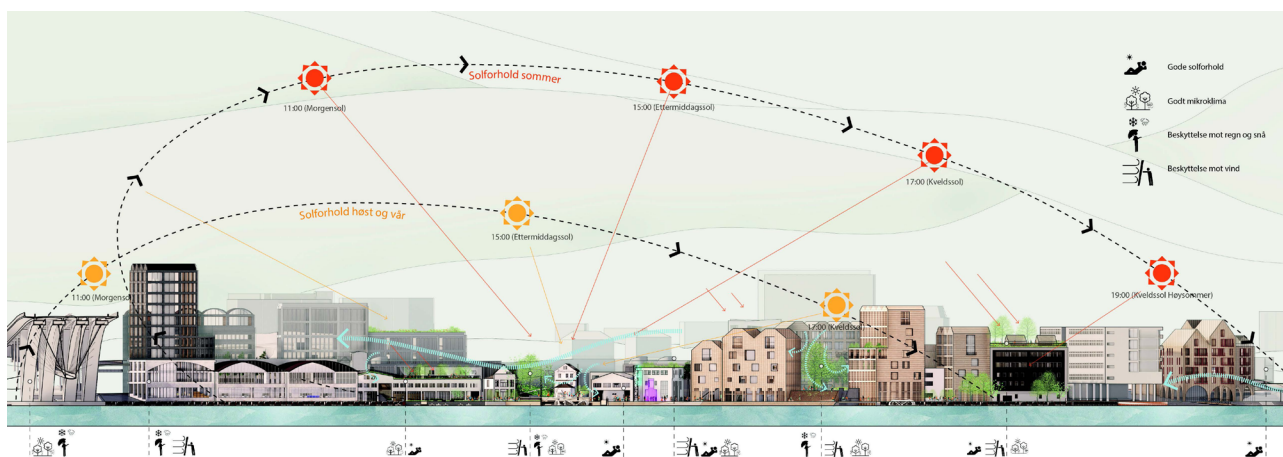
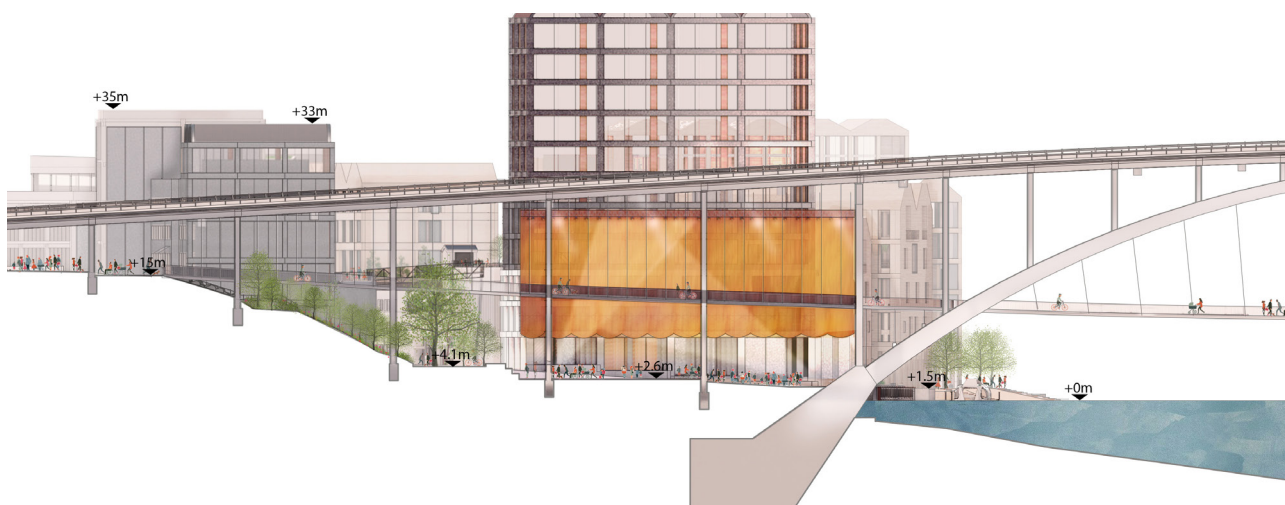
en kombinert gang- og bybanebro nordvest for konkurranseområdet og en nedhengt gangbro under Puddefjordsbroen. Det vil gi en rask forbedring av tilgjengelighet for gangbroen. Situasjonsplanen virker fleksibel med tanke på plassering av gangbro og om ikke løsningen med en nedhengt gangbro under Puddefjordsbroen er realistisk, kan planen fungere med en gangbro som lander ved slippet. Planen viser en fin plassdannelse – «LAX-torget» – nord for slippet, som vil være et godt landingssted for gangbro fra Dokken.

Sonen mellom Damsgårdsveien og sjøfronten fremstår i illustrasjonsplan og 3D-illustrasjoner med stor iderikdom, interessante detaljer og forslag, samtidig som skala og fellestrekk i bebyggelsen er overbevisende godt ivarettatt. Både innlevelsen i stedets potensial og evnen til å se muligheter er konkurransens beste. I sonen mellom Damsgårdsveien og Michael Krohns vei fremstår forslaget mer skjematisk, næringsbygg plassert på store baser treffer ikke like godt i skala og uttrykk.

For området under broen er det beskrevet to hovedgrep:

- Etablering av ny, nedhengt gangbro, den er gitt en slak stigning av Dokken og opp til Michael Krohns gate, men har også en kobling på et mellomnivå som føres vestover inn i området.
- Et multifunksjonelt, åpent areal på bakkenivå som kan skifte bruk mellom kino, scene, marked og ballspill ved å kombinere en enkel detaljering av bygulvet og etablere et vertikalt romdannende fleksibelt nedhengt «gardin» / duk. Gjennom stemningsfulle illustrasjoner og diagrammer vises duken som et interessant element. Både gjennom akustikk og lyssetting, har den nedhengte duken et potensial for å transformere et ellers dunkelt og mørkt område.

Mange har pekt på slippet som et hjerte for Indre Laksevåg og et identitetsgivende element. LaX beskriver en multifunksjonell og fleksibel fremtidig rolle for slippet. Det opprinnelige skråplanet er opprettholdt, men det er bearbeidet og gitt nye bruksmuligheter. En bro kan heves og senkes mot sjøen slik at det kan gis kontinuitet til en kaipromenade, samtidig som båter – her foreslås de nye el-taxibåtene – kan tas opp for vedlikehold. «Broen» kan

samtidig fungere som scene og slippet som et amfi – hvor det foreslås etablert en infrastruktur av master og lysteknikk. Sammen med foreslått bruk av eksisterende industribygg til kultur-, servering og markedshall, blir slippet-området en tydelig destinasjon og aktivitetsområde.

På sine premisser, er forslaget realistisk og gjennomførbart. Usikkerheten vil være knyttet til om det er tilstrekkelig omfang og betalingsvillighet fra næringsvirksomhet. Med de store aktørene som etablerer seg på Dokken, er det ikke usannsynlig at det er et marked rettet mot «spin-off» og gründere. Samtidig kan det være realistisk å anta at gentrifisering og byutviklingen i sentrale deler av Bergen by skaper et grunnlag for kulturproduksjon og etterspørsel etter enklere og rimeligere lokaler.

Området vil med dette konseptet bli et supplement til de relativt homogene boligområdene og de tradisjonelle kontorbyggene innover i Damsgårdssundet. Disse områdene kan ses på som et relativt stort oppland med liten sosial eller kulturell infrastruktur og at det vil være sannsynlig at konkurranseområdet med arealer for lek, fysisk utfoldelse,

matkultur, scener og events, vil komplettere og styrke Bergen by som helhet. Forslaget mener at Dokken vil utvikles som en sentrumsbydel med høy utnyttelse og primært bolig- og kontorformål. Derfor mener LaX at Laksevåg bør finne en annen, røffere og mer autentisk havne- og industriell karakter.

Forslaget har som målsetting å få til en gjenbruk av størstedel av bygningsmassen. I tillegg revitaliseres og forsterkes betydningen av viktige offentlige rom som slippet, LaX-torvet og arealet under broen. Kombinasjonen av «akupunktur-inngrep» – tiltak hvor intervensjon, investering og nye attraksjoner gir store ringvirkninger – og gjenbruk som prinsipp for god utnyttelse av bygningstrukturene i området. Det er vist relativt høy tetthet, gode forslag til ny kollektivtransportløsninger og straksløsninger for gang- og sykkel. Dette er samlet sett et godt utgangspunkt for en kompakt og klimanøytral bydel, et 10-minutters nabolag med integrasjon av arbeid, bolig og fritid hvor transportbehovet reduseres og ivaretas av gange og sykling.

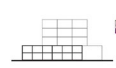
EHABILITERING-KVARTALET

Specialized drug services in MØ under roof floor of MØ converted as common kitchen.
MØ needs retained for mobility are centre for material in use, 'upcycling', art to kids and training.

'PRODUCTION'-KVARTALET

Former machine workshop converted into food hall, start-up kitchen, and full for cycle-based food delivery.
Roof of machine workshop adapted for produce growth and public roof terrace.
Overage reserved with artificial habitat.
Resident production related to new wage scale streets and start up workshops on gaps sites.

SKØNDAL SLIP

Retained as industrial access to water for production quarter.
Flexible surface that can be adapted as an outdoor events space.

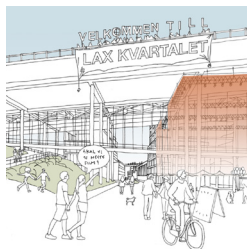
CREATIVE-KVARTALET

Old boat sheds repurposed as music venue, practice space and for rent studios.
Existing office space structures expanded upon where possible.
'Old' commercial structures created opportunity to reinvent roof terraces at sunny spots.

BOLIG-KVARTALET

New foot, cycle and light rail bridge planned to cross at eastern edge of the site.
Existing commercial buildings must be removed to allow for bridge.
Opportunity to develop new residential quarter that can look to existing small houses area behind.

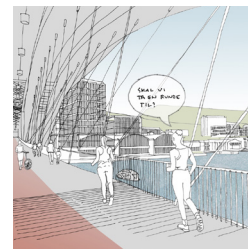
ANKOMST TIL FOTS

ANKOMST MED SYKKEL

ANKOMST MED KAJAK

ANKOMST PÅ LØPETUR

ANKOMST MED BYBANE

03 - EN NY TAKTERASSE OVER MARKEDSHALEN

04 - NYBYGG PÅ TAKET AV PARKERINGSGARASJEN

«EN LEVENDE BYDEL»

1. PREMIE

KONKURRANSENS VINNER (DELT) 600 000 NOK

OS ARKITEKTER

OS ARKITEKTER, KØBENHAVN

Stine Christiansen, partner

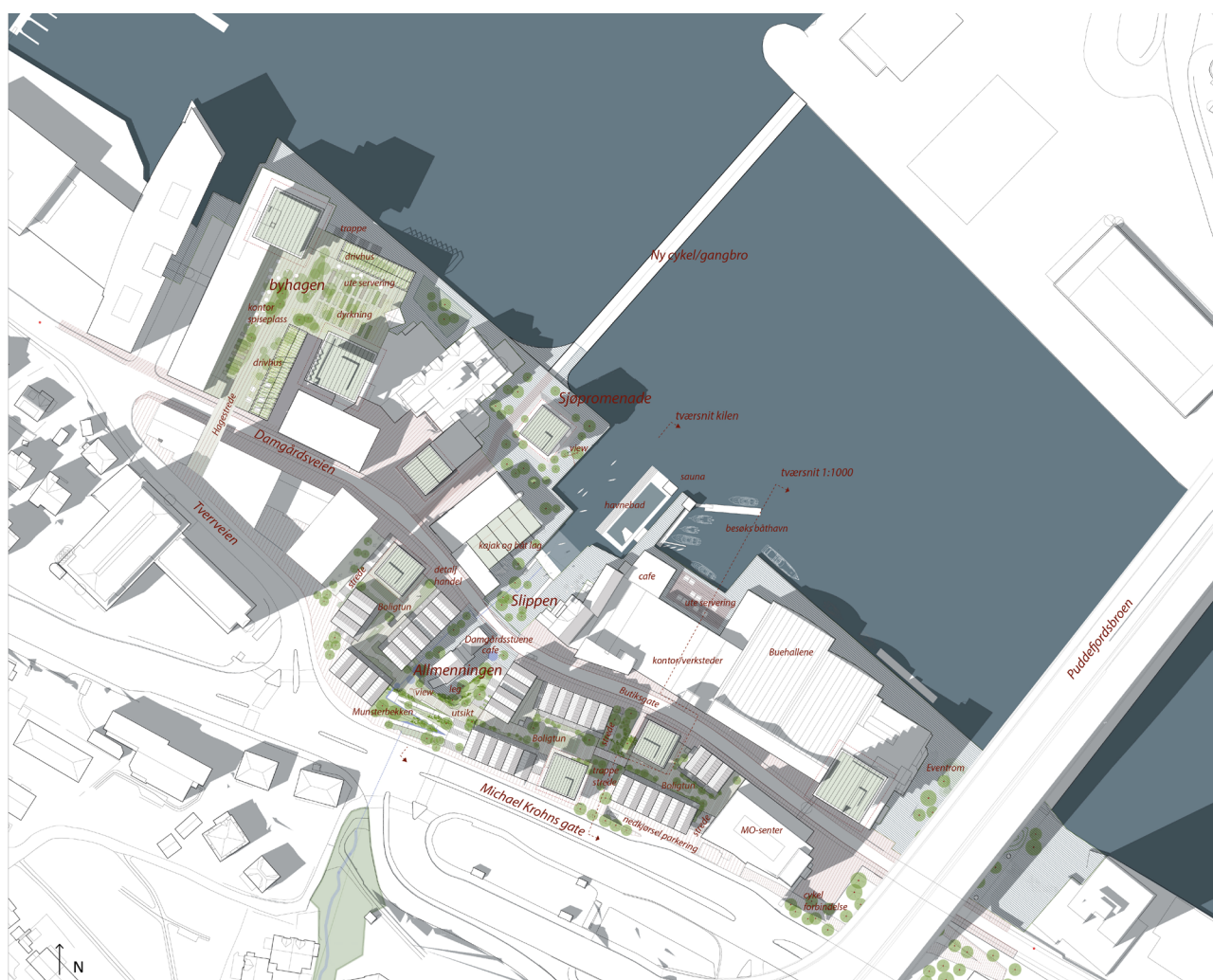
Olmo Ahlmann, partner

Forslaget er kåret som en av to vinnere i konkurransen. Gjennom en god analyse av særtrekk ved Bergen by og Laksevågs topografi og bygningskarakter er dette et gjennomarbeidet forslag, som er profesjonelt gjennomført og vakkert presentert.

Forslaget har tatt utgangspunkt i den eksisterende bygningsmassen, men dagens tradisjonelle industri- og næringsvirksomhet er forutsatt relokalisert eller nedlagt. Prosjektet er det forslaget som best viser hvordan Indre Laksevåg kan transformeres til en kompakt flerfunksjonell urban bydel med historisk forankring i bygningsform, offentlig rom og grøntstruktur.

Det er vist en tydelig oppdeling mellom de, i stor grad, bevarte næringsbyggene, og større utbyggingsområder for bolig, med mindre in-fill tomter i tillegg. Arealbruken er godt integrert mellom boliger og ny bruk i de tidligere industrihallene. Boligfeltene er konkurransens beste, og viser en typologi og et bebyggelsesmønster med overbevisende bokvaliteter, som også kan videreutvikles.

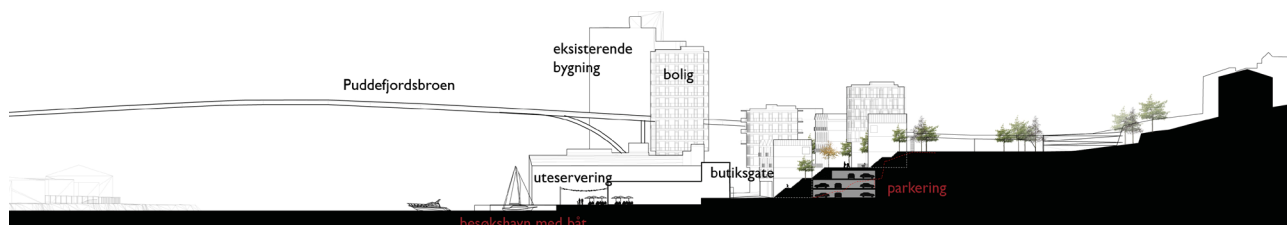
Tekst og diagrammer argumenterer godt for prosjektets foreslåtte plangrep og løsninger. Den foreslåtte arealbruken i området og programmering av byrom, gir sammen med gode visualiseringer, troverdighet til at forslaget kan være et godt grunnlag for å realisere forslagets motto: «En levende bydel».

Prosjektet har en tydelig prioritering av arealbruken i området, hvor ny næring og eksisterende bruk opprettholdes og dominerer i den nordvestre del av området og området mot broen. Det sentrale kaiområdet - med de mest verdifulle bygningskonstruksjonene relatert til både kulturminneverdier, arkitektur og romlige kvaliteter - foreslås brukt til publikumsrettede funksjoner, kultur, handel og sosial infrastruktur. Boligene konsentreres omkring allmenningen ved Damsgårdstuen og videre sørøstover til MO-senteret. Dette er overbevisende koblet til programmering og utforming av byrom, der ny gangbro, plassdannelse ved slippen og allmenningen kobles sammen til hjertet i området. Kontorene samles omkring en foreslått «Byhage» og boligene omkring «boligtun – streder».

Allmenningen er gitt en god utstrekning og fin kobling både mot Damsgårdveien og boligtun i vest gjennom et trappe- og rampeforløp. Midtveis etableres et utsiktspunkt, forbundet både direkte inn i boligtunene og Michael Krohns gate med rampe. Slippen blir et sentralt motiv som kobler allmenningen med sjøen. I den transformerte og urbaniserte fremtidsvisjonen, er slippen gitt en rekreativ funksjon som badested og kajakkbrygge.

Utnyttelse av sjøfronten er vist med en sammenhengende «sjøpromenade» som følger dagens kaifront. Programmering av aktiviteter som havnebad, sauna og foreningsliv i bygningene mot promenaden, er primært lagt til det sentrale området ved foreslått gangbro, slippen og allmenning. I strekningene nordvest og sørøst for denne tverraksen, følger

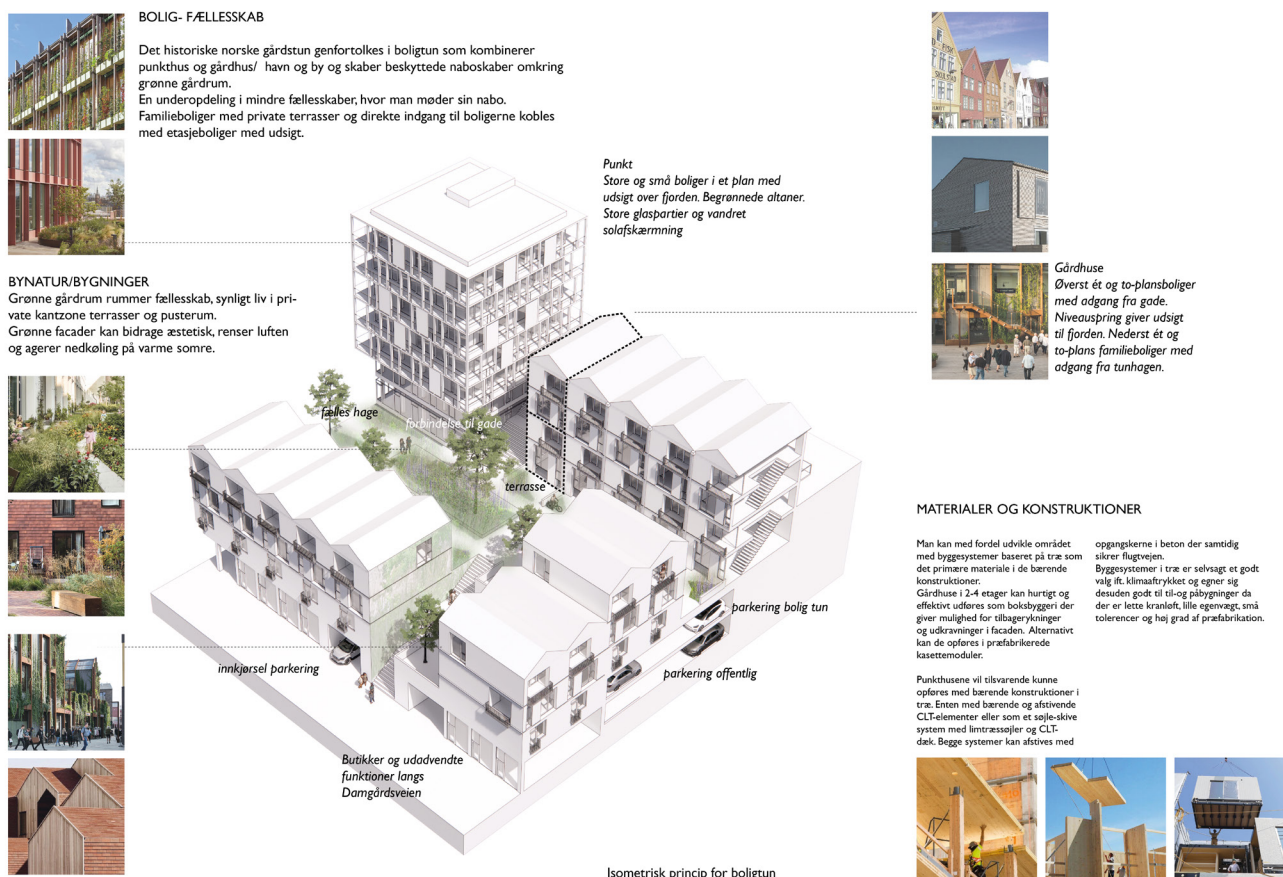
promenaden dagens kai uten større inngrep. Det danner en tydelig tyngdepunkt og hjerte i området. Konsentrasjon av aktive fasader og tilrettelegging for byliv i en konsentrert sone, fremstår som et realistisk og godt grep for å realisere «en levende bydel».

«Under broen» er foreslått med en opparbeidelse av bakkeplanet gjennom enkel tilrettelegging med landskapsformer – «bakker» - som kan anvendes ved events (for eksempel amfi – «teaterbakke»), og sammen med lys og installasjoner, inviteres det til bevegelse, lek og fysisk utfoldelse. Et flerfunksjonelt byrom hvor både hverdagslige aktiviteter og større arrangementer kan finne sted. Opprusting av overflater, lyssetting og et sammenhengende bygulv mellom det eksisterende boligbygget «Treet» i sørøst og Baker Brun er relativt enkle grep som likevel gir et forfallent og dystert område en helt ny karakter.

Prosjektet viktigste bidrag i konkurransen er behandlingen av boligprogrammet. Det er løst med en gjenkjennelig og realistisk boligtypologi: lamell/rekkehus og punkthus. Det gir et fleksibelt og robust utgangspunkt for å løse både de større

boligfeltene og in-fill mellom eksisterende bebyggelse. Det fremstår som et godt grep å la boligbebyggelsen ha tydelig fellestrekk i uttrykk, slik at det dannes en arkitektonisk sammenheng i området, selv om byggene opptrer i helt ulike situasjoner. «Bolitunene» er troverdig som struktur, og kan gi attraktive, skjermede og familierettede bomiljøer. In-fill tårnhusene har ikke skjermede uterom, men får glede av de kvalitetene som foreslås etablert i de offentlige byrommene. Sammen med utsikt som oppnås i de høye tårnhusene, kan dette bli attraktive byboliger. Tårnhusene benyttes også som «on-fill» på eksisterende næringsbygg for kontorformål.

Samlet viser forslaget et variert og godt sammensatt byromsforløp for hele området. Her ivaretas Damsgårdsveien som fremtidig hovedgate med mer aktive fasader og tydelig avgrenset gaterom, og tverrforbindelser kobler gaten med sjøfronten og nye plasser. Foreslått torg og plasser har gode proporsjoner og realistiske størrelser. Sammen med organiseringen av et stort boligprogram, gir dette konkurransens beste svar på hvordan området kan utvikles til en god sammensetning av bevarte industribygg med nytt innhold og byboliger med ulike kvaliteter og karakter.

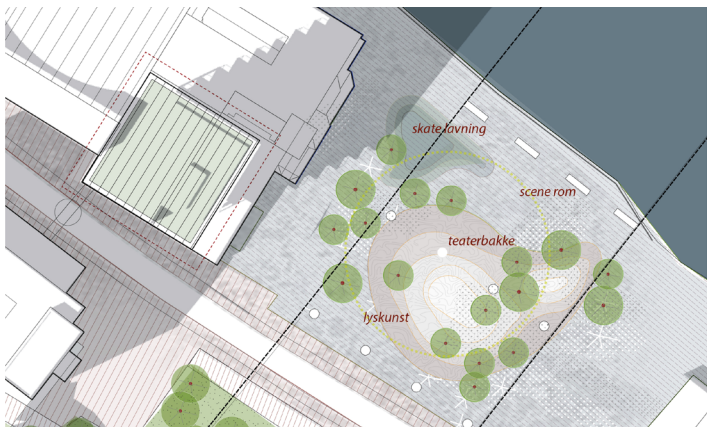
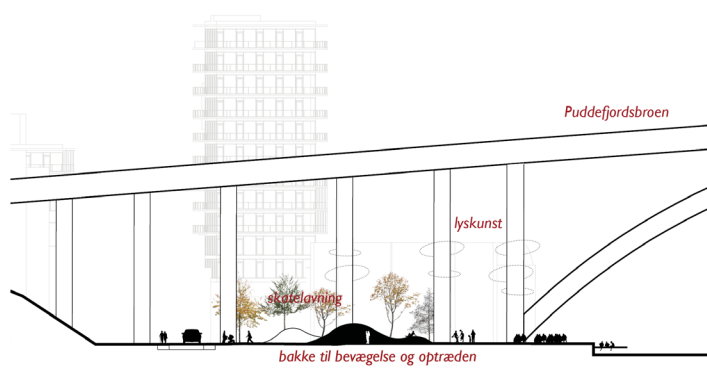
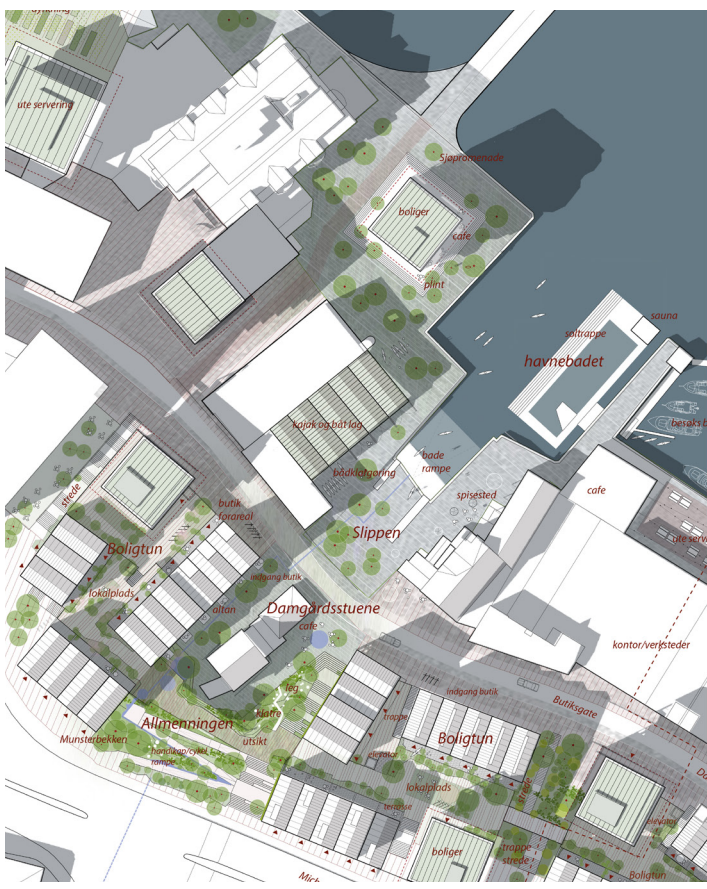
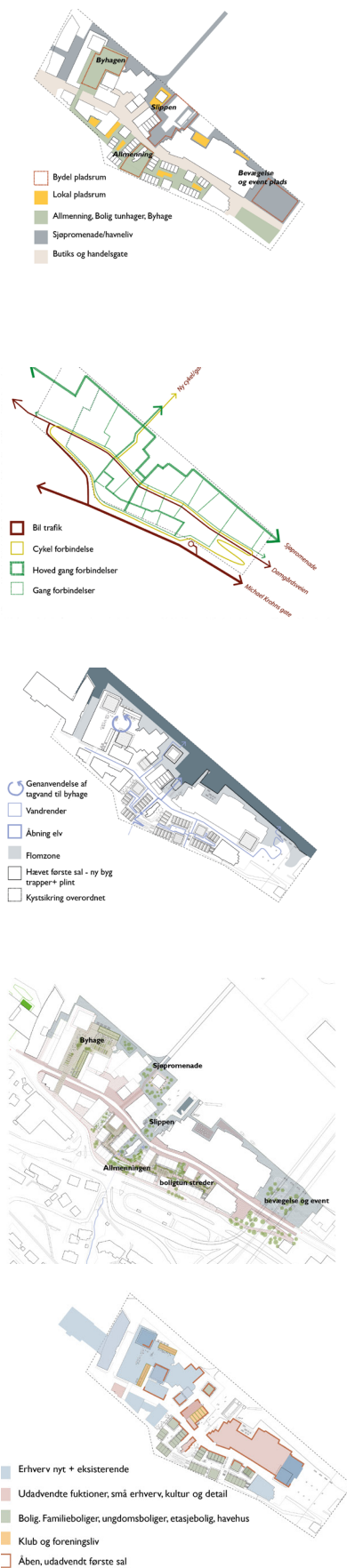

Forslaget godt redegjort for, der balansen mellom nybygde boliger og bevarte industribygg fremstår som godt utformet for å kunne utvikle bydelen på en realistisk og økonomisk gjennomførbart vis. Det er mye av dagens eksisterende næring som ikke har relasjon til kai og sjø, men som er landbasert og opplever ulemper ved tilgjengelighet til virksomheten. På sikt er prosjektets forslag til transformasjon av Indre Laksevåg mot en sentrumsnær, kompakt bydel med blandet arealbruk, både realistisk ut fra næringslivets preferanser og utviklingstrekkene i Bergen by som helhet. Bevaring av eksisterende og tilføyelse av nye bygg med arealintensiv næring / kontor, samt utbygging av et stort antall boliger, skaper et grunnlag for lokal service og handel. Når tilgjengeligheten til området bedres, vil også de nærliggende nabolagene kunne gi markedsgrunnlag og forsvare de foreslåtte publikumsrettede funksjonene i tidligere industribyggene. De store buehallene har søylefri, store spenn og høye, åpne volumer som sin fremste kvalitet. Det utgjør et potensial for etablering av sosial infrastruktur – møtesteder, marked, sport og kultur – som bør utnyttes og bli et viktig element i restrukturering av konkurranseområdet, til glede både for fremtidige beboere og arbeidstakere i

området, men også for de tette, nybygde boligområdene i nærområdet.

Konsentrasjon av byvekst innenfor sentrale byområder med god kollektivbetjening og gang-/sykkellavstand til sentrum, er en viktig del av landets og byens strategi for klimariktig arealbruk og byutvikling. Prosjektet gir en veloverveid og god løsning på høy utnyttelse med gode bykvaliteter.

I en bærekraftig og mindre transportgenererende bystruktur vil nabolagets evne til å støtte opp om hverdagens behov bli viktig. Forslagets integrasjon av boliger og arbeidsplasser gir, sammen med foreslåtte rekreative og kommersielle tilbudet, et godt bud på hvordan et fremtidig «10-minutters» nabolag bør programmeres og utformes. Her kan hverdagslivet mellom bolig, arbeid og fritid finne sted i en geografisk kompakt ramme og med attraktive, trygge gang- og sykkelforbindelser.

«TILBAKE TIL FREMTIDEN»

INNKLJØP

INNKLJØP 100 000

NSW ARKITEKTUR

NSW ARKITEKTUR, OSLO

Aurora Andersen Hilde, arkitekt
Erlend Torkildsen, faglig leder
Hanna Foss, byplanlegger
Jørund Bjørlykke, arkitekt
Thor Arne Kleppan, faglig leder

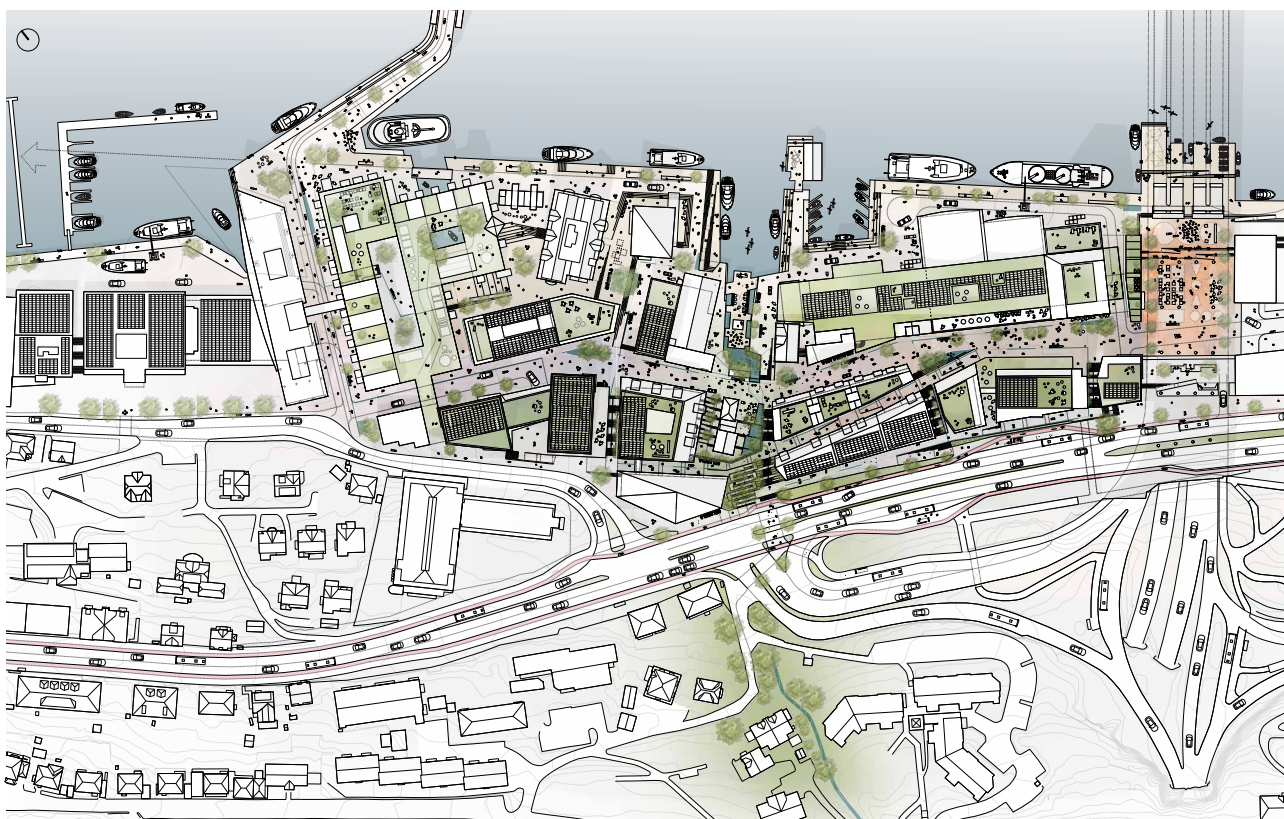
STUDIONSW, HAMAR

Amund Eggum Wangen, daglig leder / arkitekt
Gunn Helen Fuglestad, faglig leder
Sophie Fernet, arkitekt

Forslaget «Tilbake til fremtiden» viser et godt grep for utbygging og byromsstruktur i skrenten, mellom Damsgårdsveien og Michael Krohns gate. Prosjektet fremheves på grunn av sin interessante måte å løse nivåforskjellen på, som introduserer en ny universell forbindelse mellom de to langsgående gatene, samtidig som det skapes flere tverrforbindelser med trapper.

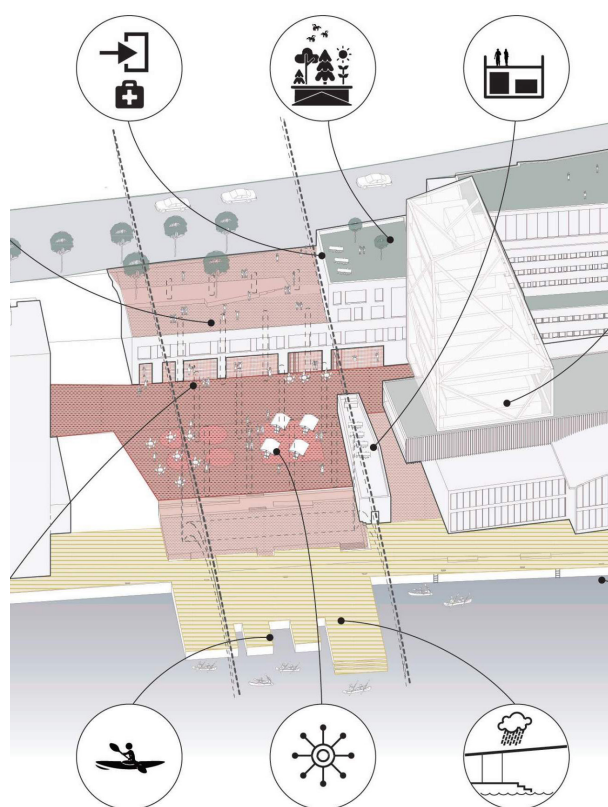
Juryen vil berømme prosjektet for å ha vektlagt gode koblinger til omkringliggende områder, og forslaget er tydelig på at Damsgårdsveien skal være hovedgaten for gående og syklende gjennom området. Langs Damsgårdsveien videreføres boligutviklingen, mens næringsbygg er plassert i bakkant mot skrenten / Michael Krohns gate. Denne delingen mener juryen er et godt grep for å styrke bokvaliteten og bygge oppunder en aktiv bruk av Damsgårdsveien.

De nye byggene som etableres i skrenten har aktive fasader ut mot Damsgårdsveien og takhager. De nye takhagene skaper et nytt offentlig byrom i høyden. Kontorbyggene henvender seg både ut mot den nye tverrgaten, fra den nye tverrforbindelsen og Michael Krohns gate. Damsgårdsveien er fortsatt den prioriterte hovedgaten for gående og syklende, og juryen mener tverrforbindelsen styrker Damsgårdsveien som hovedgate. Realismen i tverrforbindelsen må tydeliggjøres og undersøkes om er gjennomførbar med tanke på bredde, plassering og helningsgrad.

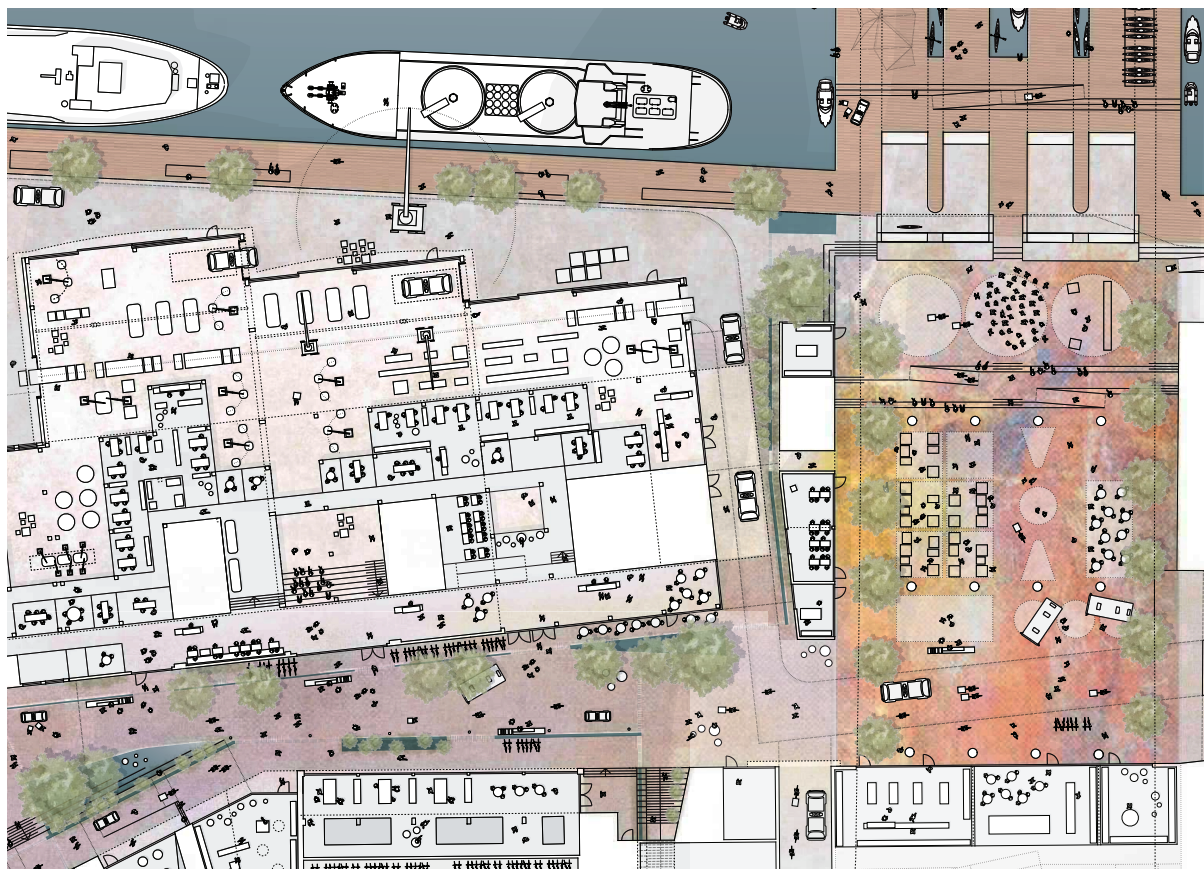

Planforslaget viser et godt forslag på å integrere blågrønne strukturer langs Damsgårdsveien, noe som fungerer som en vindbryter og skaper rom for opphold. Forslagsstillerne har jobbet grundig rundt mikroklima og miljø. For å håndtere overvann er det vist permeable flater med mulighet for vannresipienter på utsatte steder og åpning av Münsterbekken. Juryen er skeptisk til utformingen av Skjøndal slipp, da særskilt tredekket over slippene, men er positive til at det er et ønske om å skape byrom ved og rundt slippene.

Prosjektet har store ambisjoner og visjoner for utforming, men dette gjenspeiles ikke i selve planforslaget, når det gjelder bo-, bruks- og oppholdskvaliteten i området. Juryen kjøper inn prosjektet hovedsaklig på grunn av måten Damsgårdsveien er gjort bedre tilgjengelig gjennom skråforbindelsen opp til Carl Konows gate.

«LIVET VED VANDET»

INNKLØP

INNKLØP 100 000

GRÜNDL HAAHR
ARKITEKTER

GRÜNDL HAAHR ARKITEKTER, KØBENHAVN

Stefan Jesper Gründl, ansvarlig arkitekt & partner
Magnus Haahr Nielsen, ansvarlig arkitekt & partner

Prosjektet viser en tydelig arkitektonisk vilje og evne til å skape en identitetssterk bebyggelse langs sjøkanten, med hus i tett relasjon til vannet. Et sentralt grep er å bygge boliger på pæler i sjø i forkant av næringseiendommene, og på denne måten gjenskape det historiske bebyggelsesmønsteret langs sjøfronten på Laksevåg. Gjennom menneskelig skala og attraktiv arkitektur, skapes det et kompakt og variert bymiljø med gode bokvaliteter, samtidig som man legger opp til å videreutvikle næringsvirksomhetene.

Planforslaget foreslår å etablere en ny bebyggelse der havnepromenade, byrom og nye boliger oppføres i tett samspill. Det er foreslått en fin miks mellom bolig, næring, handel/ bevertning og offentlige tilbud, som vil gi området liv til alle døgnetts tider. De mest sentrale bygg tas vare på og potensialet for transformasjon og nytt samspill med infill-bebyggelse og byrom er studert grundig. Skjøndal slipp er definert som nabolagets origo, men juryen mener at gangbroens plassering er for anonym, og savner et byrom ved brofestet og en god artikkelasjon mot den fremtidige sjøfrontpromenaden lengre nord.

Prosjektet viser en interessant bebyggelsesstruktur som har en tydelig øst-vest retning. Dette vil gi gode visuelle forbindelser til sjøen samtidig som det gjenskaper det historiske forhold mellom bygg, byrom og sjø.

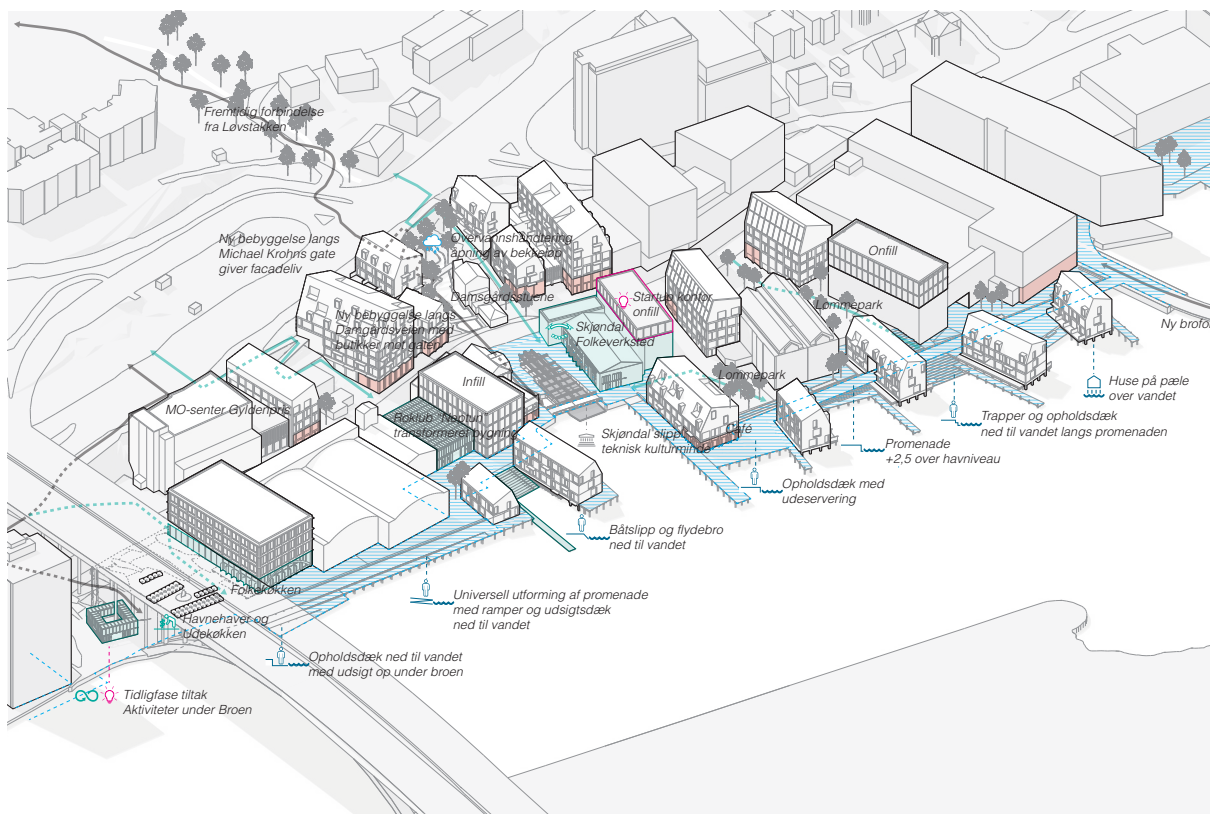

Det er foreslått nye attraktive boliger inspirert av de historiske trehusene som stod i området før industrien kom, med promenaden bak eller gjennom bebyggelsen. Å bygge på/i sjøen vil gi mulighet for å opparbeide sjøkanten på nytt og skape en karaktersterk havnepromenade som kontrasterer med strekningen langs Damsgårdssundet. Den relativt lave bebyggelsen langs sjøkanten introduserer en fin menneskelig skala til promenaden, og gir gode romlige og visuelle kvaliteter. Vakker og sanselig arkitektur vil bidra til å øke sjøfrontens attraktivitet og gi gode opplevelse for de gående. Juryen savner forslag til hvordan skape bedre og attraktive koblinger fra konkurranseområdet til de omkringliggende områder, og tydeligere grep for å øke attraktivitet i Damsgårdsveien. Forslaget om å bygge i sjø utfordrer de overordnede rammene for områdets utvikling, og vil være utfordrende å realisere, både med tanke på regulering og økonomisk gjennomførbarhet.

Juryen ser også at den foreslåtte utformingen av gjenåpningen av Munsterbekken vil være vanskelig å realisere.

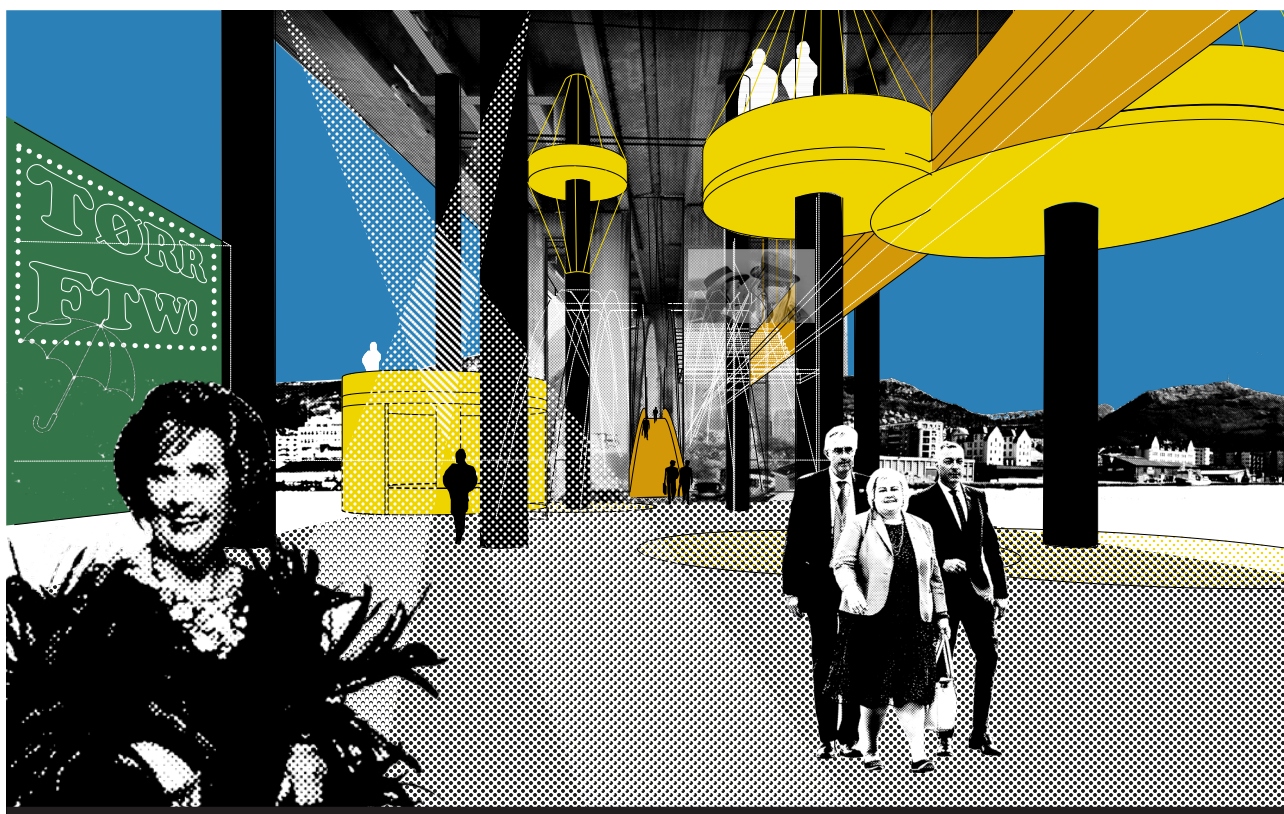

ISOMETRISK OVERBLIK

«MELLOM ROMMENE»

INNKJØP

INNKJØP 50 000

OPPOPP / KAP

OPPOPP, OSLO

Kristin Jahr Hilde, arkitekt MNAL / partner
Audun Hellemo, arkitekt MNAL / partner

KAP KONTOR FOR ARKITEKTUR OG PLAN AS, STAVANGER

Hilde Stedje, arkitekt MNAL / partner
Henrik Lundberg, arkitekt MNAL / partner
Tonje Broch Moe, arkitekt MNAL / partner

Dette prosjektet har stort fokus på næring, bevaring av eksisterende bygningsmasse og transformasjon med utstrakt bruk av "add- ons" (påbygg). Prosjektet skiller seg ut fra de andre forslagene ved at det er utviklet et sett med spilleregler for utviklingen av området. Juryen vil særlig trekke fram løsningen for gang- og sykkelbroen, som består av en nedhengt konstruksjon under eksisterende Puddefjordsbro. «Storebro» og «Lillebro» knytter sammen transformasjonsområdene på begge sider av Damsgårdssundet.

Prosjektet gir en god og tydelig strategi for en trinnvis utvikling av området, som starter i sør med den nye gangforbindelsen under Puddefjordsbroen og som kobles videre både til Damsgårdsveien og Michael Krohns gate. Damsgårdsveien beskrives som ryggrad og samlende, offentlig byrom gjennom området. Dette, som et tidlig tiltak, antas å gi umiddelbar effekt for en ønsket revitalisering av området.

Prosjektet foreslår næring / produksjon og innovative næringer i området mot sjøfronten, med utviklingsgrep i form av onfill / infill på eksisterende bygningsmasse, og nybygg i skrenten mot Carl Konows gate. Denne delen foreslås fylt med utadventde virksomheter i sokkel, med bolig over. Prosjektet foreslår at det prioriteres flere enkelte byrom ved sjøkanten framfor en sammenhengende havnepromenade.

Nytt program og nytt innhold i eksisterende bygninger og ivaretagelse av industrien som er der i dag, gir et historisk særpreg og en identitet til området som vil kunne være en unik kvalitet.

Prosjektet foreslår prinsipper for bebyggelse og utvikling av denne, men den arkitektoniske utformingen av byrom og bebyggelse er ikke vist. Dette er en stor svakhet i forslaget som skal fungere som grunnlag for en detaljert områdereguleringsplan, og at det, i det overordnede strategiske planprogrammet, allerede foreligger ulike prinsipper for ivaretagelse av eksisterende bygg.

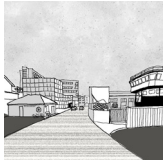
BROROM SOM ROMLIG BARRIERE
Undersiden av broen gir en mark og funksjonstomt sekvens i Damsgårdsveien.

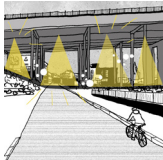
NEGATIVE ROM
Mørke hull i bygningsskelen punkterer gaterommet.

LUKKET / MANGLENDE FASADETSKEL
Fravær av utveikling mellom kantsoner og gate tynger opplevelsen av gaten.

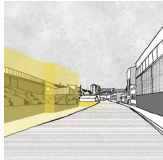
IDENTITET
Historisk bebyggelse og verftindustri skaper spennning i gatekapet og gir identitet.

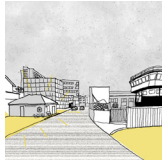
BROROMMETS POTENSIAL
Ny bruk bryter ned rommets barrierewirkning og inviterer inn.

GATAS POTENSIAL
Ny aktivitet langs Damsgårdsvei definerer og strammer opp gaterommet.

MELLOMROMMETS POTENSIAL
Ny bebyggelse formidler kontakt mellom gate og 1. etg aktivitet.

FREMHEVE EKSISTERENDE KVALITETER
Synliggjøre og tilgjengeliggjøre kvaliteter i framtidige plassrom.

§1 DAMSGÅRDSVEIEN

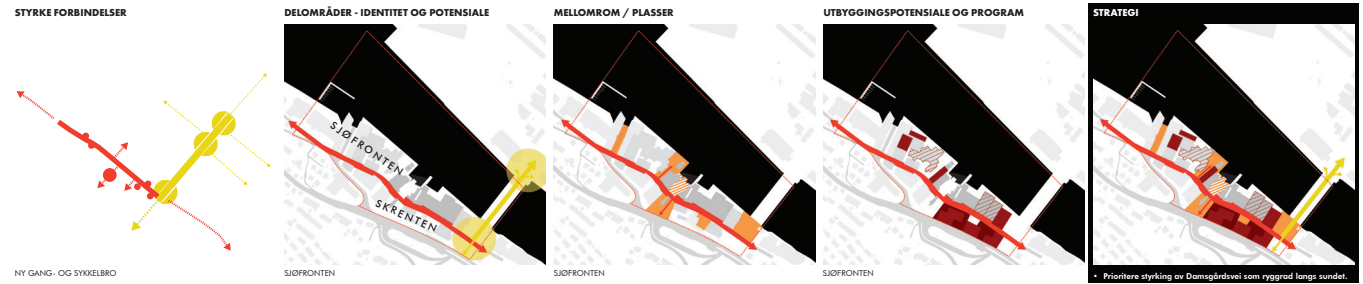
STRUKTURTAK
Damsgårdsveien som er rygggraden langs hele denne siden av sundet, er særlig viktig. Midlertidige strukturtak for å skape ny interesse for området børde gjennomføres uavhengig av pågående planprosesser.

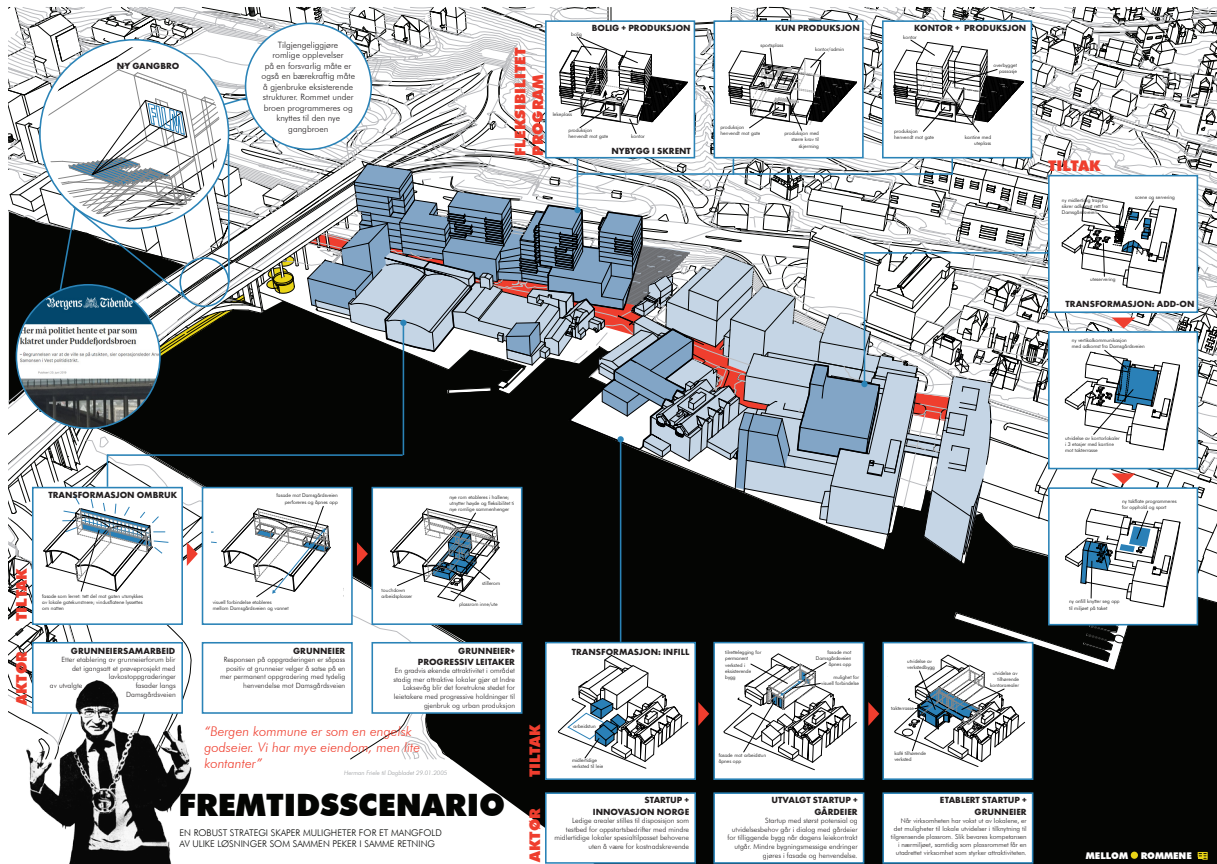
STØRRE TILKOP
Alle nye tiltak, det være seg midlertidige eller permanente, skal fokusere på å bygge opp om Damsgårdsveien. Gata skal etableres som en bevissthet om hva som er viktigst med videre utbygging og transformasjon av å forbedre gatekapet.

PRINSIPPER FOR UTFORMING MOT DAMSGÅRDSVEIEN

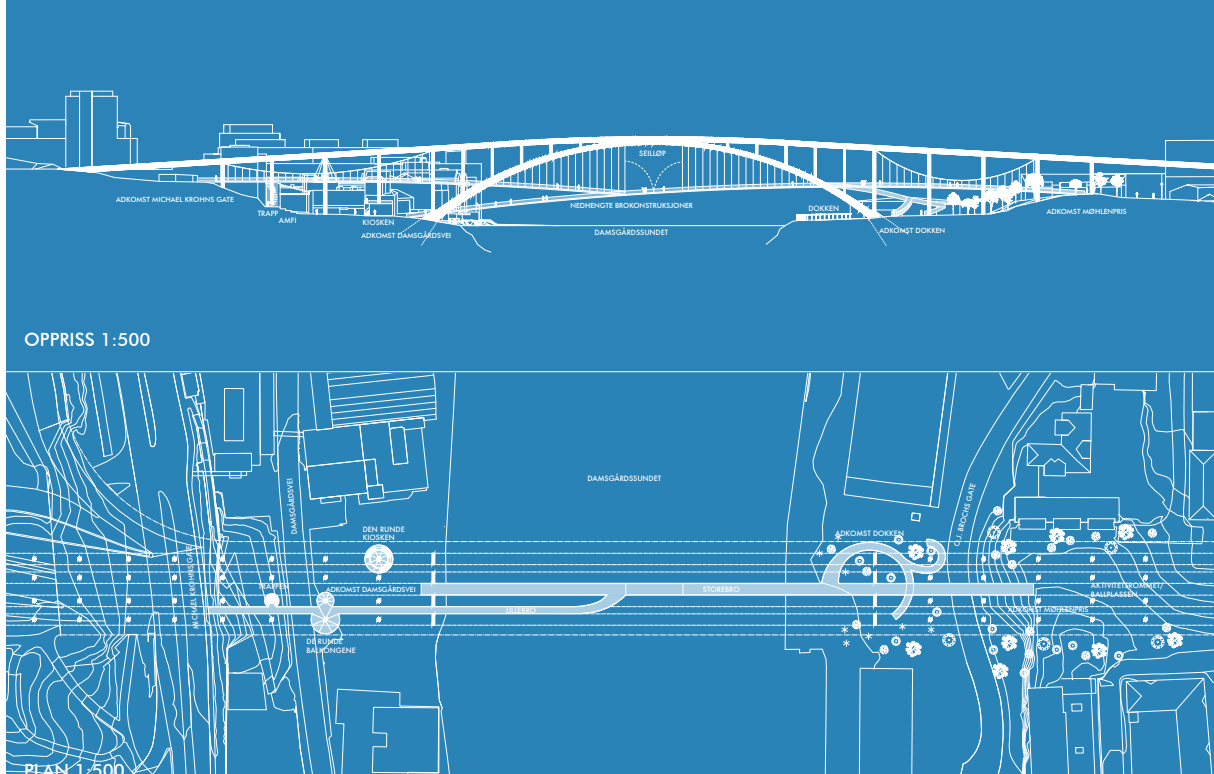
- Innganger mot gata
- Detaljrikdom i 1. etg. (innskuttet, variert materialbruk, skiltet som noe eget)
- Aktive fasader (interaksjon med fasaden)
- Åpne fasader (f.eks. vinduer)
- Innehold i 1. etg. (program)

ILLUSTRASJONSPLAN 1:1000

STOREBRO OG LILLEBRO

«BERGEN PULS»

INNkjØP

INNkjØP 50 000

HENNING LARSEN

HENNING LARSEN, KØBENHAVN

Mateusz Mastalski, arkitekt

Nielsine Otto, arkitekt

Lukasz Migala, arkitektpraktikant

Marcin Zebrowski, arkitektpraktikant

Mie Højmosse Dehlén, landskapsarkitekt

Kritika Kharbanda, bærekraftighet

Lærke Vejsnæs, bærekraftighet

Pernille Bech-Larsen, lysdesigner

Kasper Kyndesen, Design Director Norway, Partner

Signe Kongebro, Global Design Director, Urbanism &

Landscape, Partner

Helene Bekker, Head of Landscape & Urbanism

Nina la Cour Sell, Design Director, Competitions

RAMBØLL NORGE AS, BERGEN

Lene Berger Henriksen, byplanlegger

PROLOG, AMSTERDAM

Joel Langeveld, visualisering

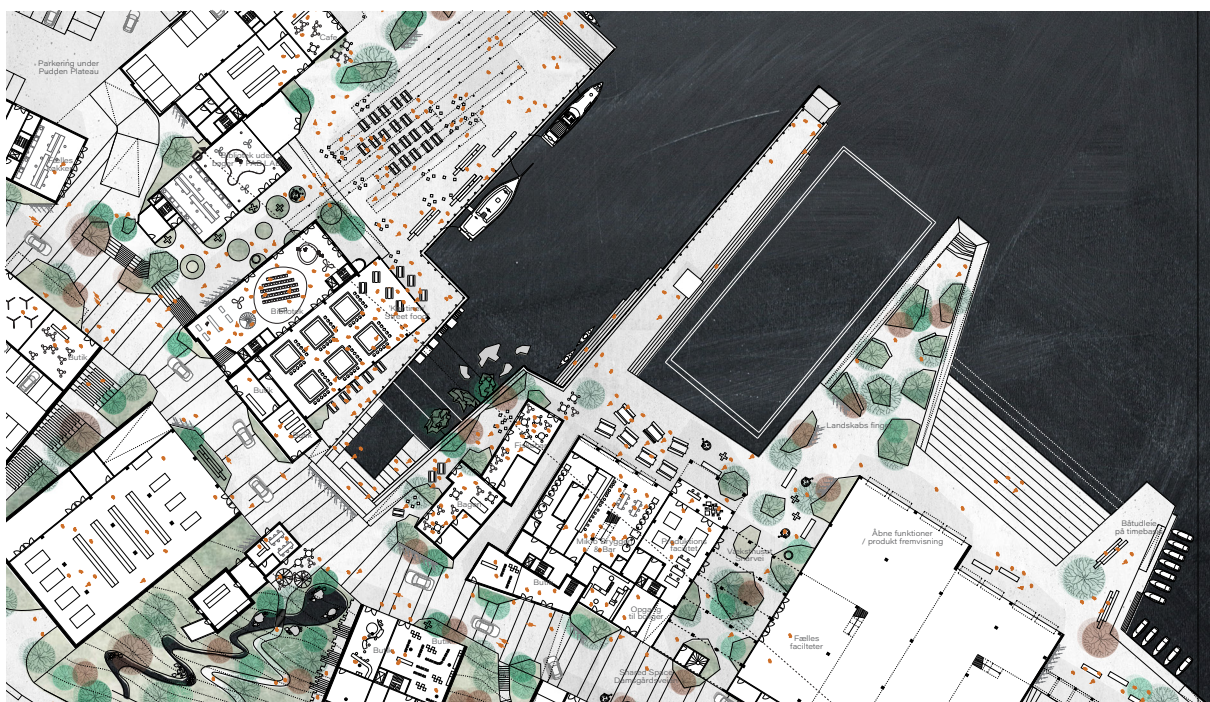
Prosjektet «Bergen Puls» foreslår å utnytte tilgangen til sjøen, og maksimere den sammen med flere tverrforbindelser som binder havnepromenaden med gatene bakenfor, og legger til rette for mer aktivitet og nye programmer. De lar seg inspirere av Bergens omkringliggende byfjell og forsøker å trekke natur og landskap ned gjennom området. Munsterbekken gjenåpnes.

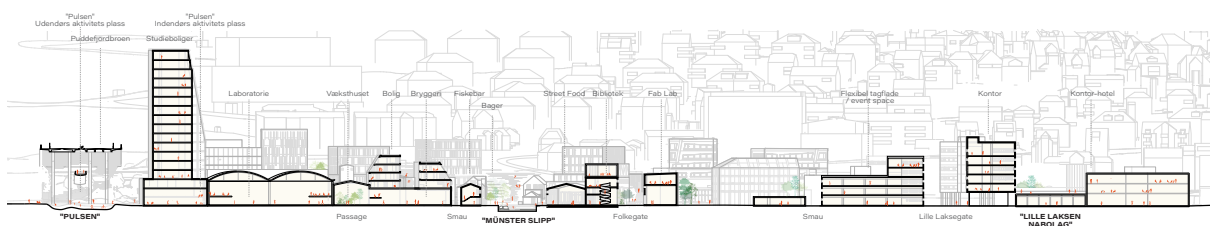
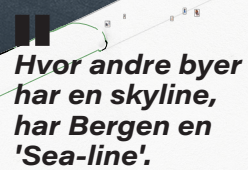
Programområdets beliggenhet i krysningspunktet mellom Puddefjordsbroen og Michael Krohns gate gir utgangspunkt for god tilgjengelighet som bør utnyttes. De har gjort en analyse av lokalklimatiske forhold, og lokalisering av bygg og åpne plasser søker å skape nye byrom med bedre lokalklima. De ønsker å tilgjengeliggjøre det som i dag er utilgjengelig, og legge til rette for lek og hverdagsaktiviteter både inne og ute.

Juryen mener at prosjektet har flere positive elementer, og viser god situasjonsforståelse når det gjelder sammenhengen mellom program i 1. etasjen og tilgrensende byrom med hverdagsaktiviteter. Juryen berømmer særskilt måten dette er vist i delområdet under broen, der tilgrensende bygninger brukes aktivt som en del av løsningen, noe som skaper et større handlingsrom for hverdagsaktivitet, både ute og inne. Bygget (i dag Baker Brun) åpner seg opp mot plassen og sjøen, og skaper et naturlig møtepunkt her.

Juryen er mer usikker på om et høyt tårn tett på den sterkt trafikkerte broen er et godt grep, og om høydeforskjellen opp mot Michael Krohns gate er undervurdert. Strandpromenaden er vist med en rekke spennende elementer som gir tilgang til sjøen, men juryen er usikker på om det er rett å gjøre det i så stor utstrekning her konkret.

Juryen kjøper inn prosjektet grunnet løsningene under broen, som gir mulighet for et mangfold av aktiviteter for mange, både organiserte og uorganiserte, og som ikke bare retter seg mot en enkelt gruppe. Slik kan området aktiviseres over større deler av døgnet, hele året.

«PUDDEN - INDRE LAKSEVÅG TILBAKE!»

HEDERLIG OMTALE

HEDERLIG OMTALE

URBAN THINK TANK

URBAN THINK TANK, OSLO

Alfredo Brillembourg, ansvarlig arkitekt og partner
Tord Wexelsen-Freihow Isdal, partner
Luis Efrén Santana Adrián
Jose Leon Luis
Monika Jasiokova
Andreas Møller Nielsen
Siri Wælgaard

MAD, BERGEN

Tordur Bryngeirsson, partner
Paloma Iglesias Martinez

3RW, BERGEN

Sixten Rahlff, partner
Praewa Samachai
Dan-Paul Stavaru

OKRA, UTRECHT

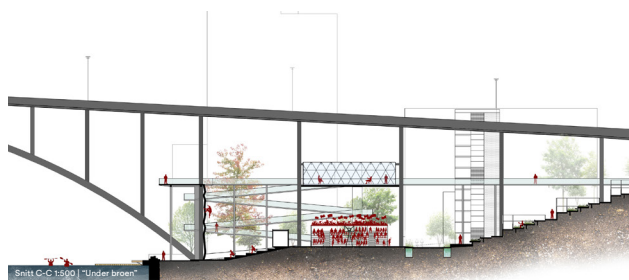
Martin Knuijt, partner
Lourdes Barrios Ayala

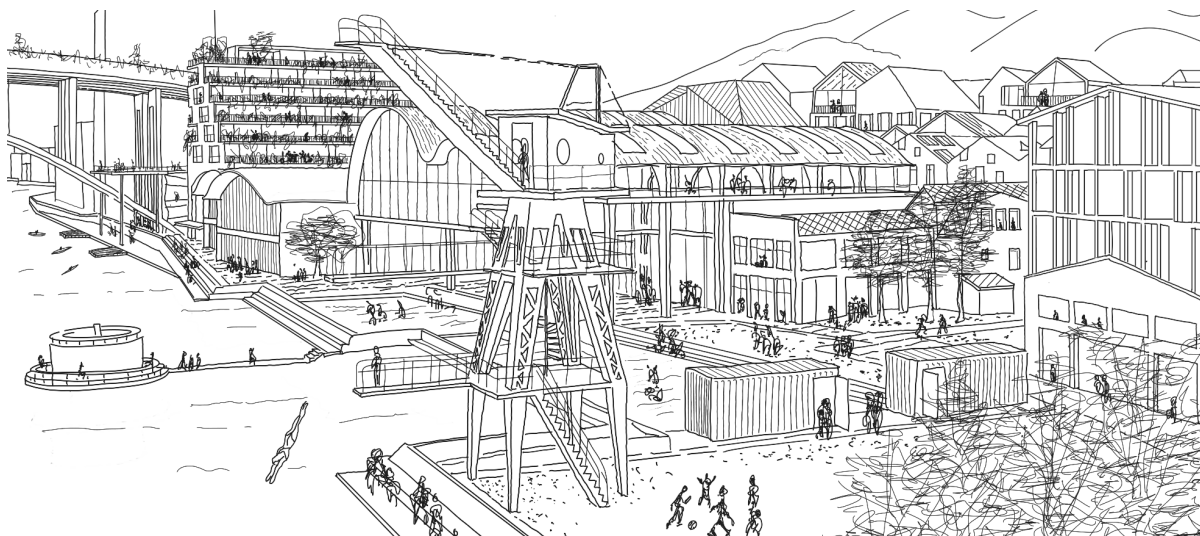
NOMAD, OSLO

Bengt Magnus Sjøberg Carlson, partner
Ibrahim Mufti Pradityo

MAD, OSLO

Donatas Grinius

Motto: "LaX"
LondonOn

Norske arkitekters landsforbund (NAL)

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell medlemsorganisasjon for over 4300 arkitekter i Norge. Vi arbeider for å fremme god arkitektur og stedsutvikling, og utvikler forbildeprosjekter innen miljø og bærekraft med våre samarbeidspartnere. Vårt mål er å øke miljøkompetansen og tverrfagligheten blant arkitekter, planleggere og øvrige aktører i byggesektoren.

arkitektur.no

Norske Arkitektkonkurranser (NAK)

Norske Arkitektkonkurranser (NAK) er den eneste publikasjon i sitt slag, der arkitektkonkurransene dokumenteres på en systematisk og profesjonell måte. Her presenteres både vinnerprosjektet og de øvrige premierte, innkjøpte og hedrede utkastene, samt de sentrale deler av juryens kritikk. NAK oppleves av oppdragsgiver som et nyttig redskap i det videre arbeid med gjennomføring av byggesaken, samt at det gir god «markedsføring» for oppdragsgiveren og for prosjektet som skal realiseres.

Norske arkitekters
landsforbund

Josefines gate 34
NO-0351 Oslo

Tlf: 23 33 25 00
nal@arkitektur.no
arkitektur.no